

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, szerda, január 12

Tizenegyedik évfolyam.

SZÉLBALI LOGIKA.

— A kolozsvári ügyvédi kamara ez évi közgyűlését a kitűzött napon nem bírta megtartani, mivel a tagok nem gyűltek föl határozatképes számban. Ez az egyszerű tény minden egyenes gondolkodásmódu embert arra indítana, hogy az ügyvéd urak elfoglaltságára, vagy arra vonjon belőle következtetést, hogy a gyűlés elintézendő tárgyai nem lehetnek valami nagyon fontosak s így ez is, az is azt gondolhatta, hogy majd eligazítják a többiek s szépen otthon maradt annyi, hogy a megjelent tagokból a határozatképesre megkívántató szám nem telt ki. Az is eszébe juthatna a közönséges észjárásu embernek, hogy talán a vidéki tagok a hirtelen beállott rendkívüli hidegben jobbnak tartották a meleg tűzhely mellett maradást, számítva rá, hogy a helybeli tagok majd csak megválasztják a választmányi tagokat — szóval, mi, a kik közönséges emberi módon a földön szoktunk járni s kenyérrel, hússal élni, azt mondhattuk, hogy a világ ennek a gyűlésnek elmaradása miatt csak föl nem fordul, hanem, ha meg nem tartották az ügyvédek kamarai üléseit jan. 8-dikán, majd megtartják febr. 12-dikén s azért mégis csak megéltünk valahogy.

Am az „Ellenzék“, a maga fellejjáró garabonczás mivoltában, miután nem husal és kenyérrel, hanem cserepárokból és mamelukokból sodort gombócokkal szokott élni, s miután háborogva a lekiösmere, ha a világ végét minden reggel meg nem jósolná — ebből az egyszerű tényből egészen egyebet: azt vonja ki, hogy ime, nyilvánvaló Tisza Kálmán országbontó rettenetessége, mert ime, úgy kiölte az alkotmányossági érzetet, a közügyek iránti érdeklődést az egész nemzetből, hogy már még csak az ügyvédi kamarák sem bírják megtartani évi közgyűléseket!

Szegény Tisza Kálmán! azt már hallottuk, hogy a magyar alkotmányt az osztrák armádiának eladták; azt is megértettük, hogy magad tartod a magyar juhót, míg a Lajthán-tuliak gyalpával együtt bőrért is lehúzzák s több ily rettenetességet — de azt még nem tudtuk, hogy a kolozsvári ügyvédi kamara ügyeit is te intézed.

A tisztelt cikkíró azonban ennyivel nem elégszik meg s mint a János-vitéz óriásai, a cserepár- és mameluk-gombó-

A KELET TÁRCZÁJA.

A LÁMPAGYUJTÓ.

Angol regény.

Irta:

MISS CUMMINS

Negyedik fejezet.

A szeretet szava.

(Folytatás.)

Pár perecz múlva belépett Treumann, s nagyon megijedt, midőn Trudkát a padlón fektetni látta, de csakhamar kitalálta ennek valódi okát, mert az éjjel is vette már észre, hogy szegényke nagyon beteg, s nem csodálkozott, hogy mikor járt próbált, ájulásba esett.

Felemlite Trudkát, s az ágyra fektette, s nem sokára sikerült is neki újból eszméletre hozni. De három héten át nem tudott másként állni, csak ha Treumann karjai között tartotta.

Treumann csetlen, ügyetlen ember volt a legtöbb dologra nézve, de nem arra, hogy kis védenéjét ápolja.

Meglehetősen értett a betegségekhez, kissé orvos és betegápoló volt az ő módja szerint és ámbár soha sem sokat foglalkozott gyermekekkel, meleg szerető szíve még is jó útmutató volt, s megtanította őt mindarra, mi Trudka jóllétével összeköttetésben állt és sokkal szeretetteljesebb bánásmódra, mint minőben az valaha részesült eddig.

Trudka nagyon türelmes gyermek volt. Néha egész hosszú éjjeleket fektet

czokat szikla-darabokkal nyomtatja le. Mária Theresia csásiból eljárása, József császár fanatikus rajongása, Bach és Schmerling bölcse kormányja, Hollandia szokásai és törvényei — mind előírattak, hogy illusztrációjánál szolgáljanak Tisza Kálmán szörnyiségének, a miért a kolozsvári ügyvédi kamara nem tarthatta meg közgyűlését.

Arról, persze, nincs ennek a nagyra becsült cikkírónak sejtelve, hogy mi a különbség egy patriarchalis állapotban levő nép és egy oly nemzett között, mely a cultur-működés sodrába belevonott. A régi jó táblabíró mások által mivelt földjén, társadalmi érintkezés szűkében, hirlapok nélkül, mint kizárólag jogosult: egyetlen közéleti működési terét a törvényhatóság termében látta s bírta. Ha még csak marchalis restauráció sem lett volna: álkapocs göröcsben kell vala elpusztulnia. A mai fejlett állapotok kivétel nélkül munkássá tesznek mindenkit: a földbirtokost ép úgy, mint a honnort, a főkepezést egy úgy, mint az egykor privilegizált város polgárait. Ma dolgozva van mindenkinek, s ha a cikkíró föl bírni fogja a két stadium különbségét és jelentőségét, hálát adna érte a magyarok istenének.

De bármily erős és sokraérő embernek tartjuk is Tisza Kálmánt: ezt az eredményt nem tudjuk neki tulajdonítani. E következmény nem egy ember, hanem a történelem, a népek fejlődő életének alkotása s ha már épen névhez akarjuk kötni ez átalakulást: első sorban Széchenyit s a további alakulatok hordozójaként Kossuthot kell megneveznünk. Amaz a közgazdaság, emez a közjog terén készítette elő s vitte keresztül azt a nagy munkát, melynek eredményeit a patriarchalis, a táblabíró Magyarország minden ízében modern állammá alakult s folyton alakul át s a dolog természetéhez képest kivétel nélkül mindenkinek kezébe nyomja a munka-cszkőzt: ennek az ekét s ipar-szerszámot, annak a tolat vagy törvénykönyvet, a váltót, mérleget, a műszaki retortát vagy gazdasági szakmunkákat — szóval, mindenkinek a maga hivatására szolgáló segédeszközt.

Ne siránkozzunk a fölött, a miért hálát kellene adnunk s ne féljünk, hogy a szakszerű munkálkodás idejének elkövetkeztével nem marad munkás a közügyek számára. Az érdeke, a közjóllét által fokozott magány előny majd visszahívja azokat is a gyűlés terembe, a kiket

ugy, hogy egyetlen jaj, vagy panasz szót ki nem ejtett, bár erős nagy fájdalmat szenvedett, s unalmat állt ki a miatt, hogy oly hosszú időn át a betegágyhoz van lánczolva; nem szolt, nem mozdult, nehogy felébressze Treumann, ki ágya mellett a földön aludt, ha ugyan az aggodalom érte, pihegni engedte.

Néha, ha erős nagy fájdalmai voltak, a jó öreg karjain hordozta őt, s még akkor is úgy mutatta, mintha jobban volna, mint mennyire valóban volt, és úgy tett sokszor, mintha aludnék, csak hogy ismét letegye ágyába, s maga is egy kis nyugalmat élvezhessen. Kis szíve egészen telve volt hála és szeretettel jószág védelje iránt. Ideje legnagyobb részét azzal töltötte, hogy azon gondolkodjék, vajon mit tehetne majd érette, ha ismét meggyógyul és a felett tépelődött folyton, ha vajlon lesz-e ő valaha azon állapotban, hogy megtanulja jól és helyesen cselekedni. Treumannnak gyakran el kelle hagynia őt, hogy napi foglalkozása után lásson és mialatt ő távol volt, Trudka betegségének első hetében sokat volt egyedül, hanem minden, a mire szüksége lehetett, kezéigyeében volt téve, s ápolója gyakran szigorúan meghagyta neki, hogy fel ne keljen, s fektüdjék csendesen az ágyban. De később a ház nagyon erőt vett Trudkán, félrebeszélte, teljes eszméletlenségben fektüdt, s nem sokat tudott róla, ki van mellette, ki ápolja.

Egy napon végre, hosszú, üdítő álom után felébredett, öntudata visszatért, s körül nézve, ágya mellett egy nőt látott állni, ki varással foglalkozott.

Trudka hirtelen felült ágyában, hogy jobban szemügyre vehesse az idegen nőt,

a kortések ijesztgetései, az önzők terrorizmusa ideig-óráig elriasztott onnan s főként ne higgyük, hogy Magyarország életereje oly csekély, hogy egy ember megsemmisíthetné, ha mindjárt Tisza Kálmánnak hívják is azt az embert!

A közlekedési ministeriumban négy ministertanácsosi állomást fogtak nem sokára betölteni. Ez állomások már jó ideje megüresedtek és most, mint a „Bud. Corr.“ értesít, négy osztálytanácsos előléptetése után töltetnek be.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház a szünetek után janár 10-én tartotta első ülését.

Elnök üdvözlö a ház tagjait, s a gyűlést megnyitja.

Bemutatja a miniszterelnök két átiratát, melyben értesíti a ház elnökét, hogy ő felsége a királyné születése napja alkalmából, a király és királyné ő felségeik az évforduló alkalmából kifejezett szerecsnekívánatként legmagasabb közszerenettel nyilvánítni méltóztattak, és a beérkezett kérvényeket, köztük Maros-Tordamogyó kérvényét a sajtótörvény módosítása tárgyában stb.

Napirenden van a csödtörvényjavaslatról szóló bizottsági jelentés tárgyalása.

A páthy István előadó: A szűnyegen levő javaslat fontossága teljesen indokolhatja azt, ha előadói feladatokat a javaslat egyszerű ajánlásával megoldottak nem tekinthetünk.

A bizottság készséggel elismeri, hogy a javaslat azon alakban is, a melyben a betérjesztett, egy rendszerben, mint alapelveiben, melyekre annak intézkedései visszavezethetők, a tudomány és gyakorlati élet egyaránt jogosult követelményeit sikerrel emelte érvényre.

A javaslat az újabbkori törvényhozások által elfogadott irányt követve, különbséget tesz az anyagi és az alaki intézkedések, tehát a materiális dispositiók és tulajdonképi csödeljárás között; mindkét részben oly elveket fogadva el, melyek a csödnézés tényleg eredő, vagy azzal összefüggő viszonyokat a felek érdekeinek megfelelőleg, de a jogbiztonság lehető megóvása mellett rendezik és biztosítják.

A javaslat második része a tulajdonképi csödeljárás mindenekelőtt jelzi azt, hogy a javaslat különbséget tesz a közönséges és a kereskedelmi csödtől, azon elvből indulván ki, hogy habár a törvényhozásnak a forgalmi élet követelményeivel a legtöbb esetben nem az alanyok, hanem az ügyletek minőségére való tekintettel kell számolnia, a forgalmi életből eredő viszonyok rendelkezésénél azon különbséget,

ki még nem látta volt, hogy a beteg szemét kinyitotta, de ki azonnal felállt, a mint mozdulni hallotta, s így szolt:

Oh! fektüdj le gyermekem, fektüdj le! s egyszersmind szeliden vállára tette kezét, hogy kérését ezzel is támogatassa.

— Én magát nem ismerem, szoltott Trudka. Hol van Treumann bácsi? mert úgy kívánta az öreg, hogy Trudka őt szólítsa.

— A bácsi elment hazulról gyermekem, de nem sokára vissza jön. Hogy érzed magad? — Jobban?

— Oh! most sokkal jobban. Sokáig aludtam?

— Meglehetősen sokáig. Feküdt csak vissza gyermekem váncosodra, hozok neked egy kis árpa levét, az jót fog tenni neked.

— Tudja Treumann bácsi, hogy ma-ga itt van?

— Igen. Azért jöttem át ide, hogy nállad maradjak, míg ő oda lesz.

— Ájtott ide? Honnét?

— Szobából. E ház másik szárnyában lakom.

— Maga nagyon jó, mond Trudka. Tetszik nekem. Csodálkozom, hogy nem láttam, mikor bejött a szobába.

— Igen beteg voltál arra gyermekem, hogy észrevedd. De most remélem már mind jobban leszel ezután.

Az asszony elkészítette számára az árpa levét, s miután Trudka megitta azt, ismét visszaült varrásra mellé.

Trudka is visszafeküdt váncosára, arczával új barátnője felé fordulva, s nagy szeméit réá függesztve, darabig szóltan szemlélte őt.

Végre a nő felpillantott, s így szolt:

mely a kereskedők és a nem kereskedők közt mai napig kétségen felül létezik, ignorálni nem lehet.

A javaslatnak a kereskedőkre vonatkozó intézkedései közül kétségtelenül legfontosabbak azok, melyek a kényszerregezésre, tehát egy oly intézményre vonatkoznak, melynek nem csak jogosságára, hanem célszertiségére nézve is még mindig ellentételek a nézetek. A javaslat részben kiindulási alapját egyrészt azon elv képezi, hogy az államnak nem csak jogában, hanem kötelességében is áll, ott, a hol a csödnézés folytán a közadós gazdasági existenciája megsemmisülne nem tekinthető, megátolni azt, hogy ezen existencia a csödnézés következtében megsemmisíthetőség a nélkül, hogy ezt a hitelezők lehető legelőnyösebb kielégítése megkívánja; másrészt azon kétségtelen igazságot, hogy a hitelezők érdekei a kereskedelmi csödnél lehetőleg csak úgy óvatnak meg ha a törvény a tömeg értékesítésének, egyesek akarata ellenére is, olyan módját engedi meg, mely a kereskedelmi vagyon természetének megfelel. De másfelől gondoskodott garanciákról is a lehetőség határain belül, hogy e neme az egyezségnek a hitelezőknek lehetővé tegye érdekeik megóvását belátásuk szerint intézkedni.

Ajánlja a képviselőháznak elfogadásra, a javaslatot általánosságban és részleteiben. (Eljenzés.)

Unger Alajos a részletes tárgyalás elen szolal föl, mert a csödtörvényjavaslat beosztásában hibát lát, az uszorásuk teljes martalékaúl dobja oda a közadóst s folytonos zaklatásnak teszi ki.

Veszter Imre: különösnek tartja a bizottság dicséretét akkor, midőn a javaslat egyes tételei merőben eltérnek a bizottság véleményétől. Daczára a bizottság által eszközölt kitűnő módosításoknak, a javaslat nem fogja gyorsítani a csödperek lefolyásait, hanem azok menetét lassítani fogja. A külön rendes pernek szolal sem szükségesét, sem célszertiségét nem ismerheti el. — Nézete szerint helyesebb lett volna továbbá úgy intézkedni, hogy a csödnézés maga adjon a jelzalogos hitelezőknek direct végrehajtási jogot. Egyébiránt is a jelzalogos hitelezők érdekeit szolal nézete szerint nem biztosítja eléggé a javaslat.

Mandel Pál: Elfogadja a törvényjavaslatot. — Ezután dr. Pauler Tivadar igazságügyminiszter szolal fel, s végül Apáthy István előadó tesz még néhány észrevételt a felhozottakra.

Erre a ház a javaslatot általánosságban elfogadta. Következett a részletes tárgyalás.

Unger Alajos az I. §. végleges megálapítását függőben kívánja hagyni addig, a míg a 87. §. elintéztetik, a hol külön indítványt óhaj

— Nős mit gondolsz, vajlon mit várok én itt most?

— Nem tudom, felelt Trudka. Hát mit csinál abból?

A nő magasra tartotta munkáját kezében, úgy hogy Trudka megláthatta, hogy egy gyermek számára készülő süti-t katon ruhá volt.

— Oh! milyen szép szoknya! szolt Trudka. Ki számára készül? kis lánya számára?

— Nem, felelt a nő. Nekem nincs kis lányom, csak egyetlen fiam van, az én kedves Vilim.

— Vili? az szép név, szoltott Trudka. Aztán jó fiu is?

— Ha jó-e? (A világon a legjobb fiú, s a legszebb is; felelt a nő, s arca anyai büszkeségtől ragyogott.)

Trudka elfordult, s gyermeknél anynyira szokatlan szomorúság árnya borult arczára, hogy a nő azt hitte, kifárasztotta a beszéd, s azért szükséges nagyon csendesen maradnia.

Meg is mondta ezt a lányának, s kérte őt, hogy hunyja le ismét szeméit s aludjék egy kicsit. Trudka azonnal engedelmeskedett az első parancsolatnak, s legjobban uton volt a másodikat is teljesíteni, midőn egyszerre megnyitott az ajtó s belépett Treumann.

— Oh Szuliván asszony, kegyed még itt van! Nagyon hálás vagyok, hogy itt maradt még jövőnk. Nem gondoltam, hogy annyi időt leszek távol. S hogy érzi most magát a gyermek, asszonyom?

— Sokkal jobban Flint ur. Egészen visszanyerte öntudatát, s azt hiszem, most már illő ápolás mellett helyre fog állni.

Hirdetési díjak.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadl Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36. Haasenstein et Vogler (Wallisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenste. és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések vételi irodája Budapest Szervitater 3. az.

Ügyviteli csihkek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

beadni, s a 4. §-nál módosítást ad be, a mely szerint a szakasz második bekezdése: „A közadósra szálló örökségből a csödtömeget csak az illeti, a mi a netaláni terheken felül tenmarad“ — kihagyandó.

Apáthy előadó a kihagyást nem pártolja. — A ház a javaslatot nem fogadta el.

Az 5. §. összefüggésben lévén az I. §-al, Mandel ezt szintén függőben hagyni kéri a 87. §. tárgyalásáig. A ház a szakaszt e szerint függőben hagyta.

A tárgyalás tovább foly.

Bartha Miklós urhoz.

Tisztelt kartárs!

Ismétlem, nagyon kényelmetlen helyzetbe hozott ön engem kívánságával, mely az elmul-tak visszaidézése és recriminációk nélkül nem teljesíthető; felszaggatása pedig a testen vagy becsületen ejtett sebeknek nem történhetik fáj-dalmas érzések nélkül, s ezek nem alkalmasak arra, hogy új acrat nyissanak az erdélyrészi hirlapirodalom modorában.

De hát ön feltétlenül követeli megjelölését becses lapja azon kifejezéseinek, melyekkel valaha tisztességes emberek becsületét bántotta.

Fájdalom, ez nagyon könnyű feladat s ön nagy áldozatot hozott akkor, midőn mindnyájunk tudomása szerint távolról sem kisértette figyelemmel lapjának működését, és mégis ön egyéniségével testben-lelekben egygyé forrottak jelentette ki azt. Másfelől legnagyobb részt olyan időben ejtettek ezen kifejezések, midőn az emberek nem kezeshetnek arról, hogy a méltatlan megbántódás okozta lelki felháborodás mily szavakban ad kifejezést a felkorbácsolt érzelmeknek.

Ön, tisztelt kartárs, néhány sort idéz a „Kelet“-ből, melyek állítólag igaztalan vádak foglalnak magukban az ön becses lapja ellen; meg kell jegyeznem, hogy azok legnagyobb része egész általánosságban úgy van tartva, hogy csak azon lap veheti magára, melyet méltán megillet. Arról pedig értesíthetett ön is, hogy bizony vannak lapok, melyek nem épen irodalmi stílusban szokták tárgyalni a becsületkérdést, s ha csak a Kolozsvár város 39, tiszteltben érdemesült polgárára kimondott „hítrány szemé“-féle kifejezések jutnak eszünkbe, el kell ismernie önnek is, hogy e tekintetben nem is kellett a lapok után valami messze keresgelnünk.

Nem lennék azonban önnel szemben elég őszinte, — pedig az akarok lenni, — ha nem vallanám be, hogy azon vádak részben az ön lapját is illették.

Remélem nem veszi ön tőlem önhittség számba, ha magam tisztességes embernek tartom, s megkövetelem másoktól is, hogy annak

ni egészsége. Oh! de látom ébren van, tette hozzá, látva, hogy Trudka kinyitotta szeméit. Treumann odalépett az ágyhoz, kisimitotta a beteg homlokából haját, mely most rövidre volt vágva s szépen megfésülve, megtapogatta ütérét, s elégtlenül bölintott fejével. Trudka kis kezét övéibe fogta, s úgy tartotta szorosan.

Az öreg leült az ágy mellé, s miközben a Szuliván munkájára pillantott, így szolt:

— Nem csodálkozom, ha ruháira előbb lenne szüksége, mint gondoltuk.

Véleményem szerint pár nap múlva felkelhet az ágyból.

(Folyt. köv.)

A töldrengések krónikája.

Összeállította:

Bodor László.

(Folytatás.)

774. Midőn Nagy Károly császár Olaszországban megjelent, hogy a görögöket kiütze, iszonyú földrengés volt ott, mely több várost összezontott. (Bonfinius nap. 174.)

789. Konstantinápolyban rémitő földrengés. (Cedren.)

790. Konstantinápolyban ismét földrázkodás. Leo anyja Irene császárnéval kénytelen a miatt elhagyni a várost.

801. Midőn Nagy Károly császár Rómából Spalato-ba megy, május hóban Rómában erős földrengés. Szent Péter temploma fedele leomlik a miatt. (Aventin.) Lány tél, postis.

802. April 24 én nagy földrengés, mely számos épületet összeront. (Cavellus Graeviusnál.)

tartanak. Következőleg az ellenem irányzott sértéseket is azon sorba veszem, melyek tisztességes emberekben ejtettek.

Az önön elkövetett és eléggé nem kárhoztatható brutalitás alkalmával egy komolyan és higgyan írott ciklik jelent meg a „Kelet“-ben. Ugy véltem, hogy a midőn másoktól igazságot és elfogulatlanságot követelünk, szükséges első sorban önmagunknak igazságosaknak és elfogulatlanoknak lennünk; beismernünk saját netaláni hibáinkat a végre, hogy mások annál inkább beismerjék bűneiket.

Szükségesnek tartottam azokat, a kik az első felháborodás hatása alatt a polgárság vesztélyzetésével, törvényes állapotok között szintén csak a bűn útján akartak szerezni maguknak elégtételt, a dolgoknak tárgyilagosa és higgyan megfontolására vezetni, bár előre tisztában voltam azokkal, hogy e törekvésnek — a mint ilyenkor az rendszerint meg szokott történni — magam leszek első áldozata.

Hogy helyesen cselekedtem-e vagy nem, aziránt lehetnek eltérők a nézetek, nekem azonban lelki megnyugvást nyújt az, hogy a magam igénytelen módja szerint az igazságnak és imádozt szülővárosom polgárságának akartam vele szolgálatot tenni. S a ki pedig leghivatottabb magyarzója vagyok saját érzelmeimnek, kénytelen vagyok most is tiltakozni az ellen, hogy az ön személye iránti legparányibb ellenséges indulat vezérelte volna tollamat. Ezt is sokan sokféleképp, intentióimmal teljesen ellenkezőleg magyarázták, de bárki és bár miként fogta fel azon közleményt, nem tagadtam meg, hogy becsületben az senkit sem érintett és bár kényes ügyben, de tárgyilagosa véleménynyilvánításnál nem volt egyéb.

És mégis saját személyi becsületemnek kellett szervennie miatta.

A cikk megjelenése után mindjárt másnap becsületemet vontam kétségbe az „Ellenzék“, 40 ik számának 2-dik oldalán azt fejezve ki, hogy „becsült érző ember személyes bántalmakat nem visz át aköztyűgyek terére“, mintha én oda vittem volna és ignoráltam volna a lovagiasság egyik első követelményét, mely azt kívánja: hogy lovagiassan elintézzett ügy többé ne feszegetessék. Mindjárt reá következő 42-ik számában pedig szösz szerint közli a „Független hírlapnak“ „A leghitványabb“ czimű személyemre vonatkozó és legminősíthetetlenb sértésekkel tulterhelt cikkeit s ugyan azon számban közreadja a „Budapest“ szerkesztőjének egyenesen az Ellenzék szerkesztőjéhez intézett s ellenem a „Független hírlapéhoz“ hasonló sértésekkel áradozó levelét.

Ekkor borzadtam meg legelőször az újságitástól s én, a kinek a toll életfenntartó szerszáma, jöttem azon helyzetbe, a melyben ezeken és ezeken vannak, hogy néma megvetéssel s fásult hallgatással töltem a megítáadásokat. Ha elvadult existenciákkal találkozom az utcán, kitérek mögöttem. S csak kénytelen az ember olykor megnézni, hogy kikkel szálljon szembe. Megkeresem tehát magamnak az ilyféle támadásokkal szemben a törvényes uton az elégtételt.

De hát azért mégis történtek épen az ön lapjában ellenem sértések, melyeket távol áll tőlem a legkisebb mértékben is önnök tudni be.

816—828. Miután Mihály ismét császár lett, vetélytársát: Thomást és fiát: Anastasiust kivégzi, iszonyu földingások voltak. (Cedren.)

823. Szászországban földingás, iszonyu éghullás, mely embereket, állatokat megölt. Erre pestis. (Annal. Franc. Fuldenses.)

823. Szászországban nagy földingások. A miatt több falu elég. Sok helyen oly nagy jeges esetek, melyek embert, barmot agyonlítottak. (Naw János.)

850—88. Japánban Montoku Jen-ov-ban a földingás nagy károkat okoz. (Gattener.)

855. Mainznál husz versen földingás, zivatark, villámesapások. (Ann. Fr. Fuld.) Aventin így ír erről: Würtzburgnál a föld 20 szor meg-rázkódik, jégesők, zivatark, szokatlan éghiboruk nagy kárt okoznak. Szent Kilián temploma villámütés következtében elég, a szélvész pedig falait döntötte le. Csakugyan Aventin írja: Mikor II. Lajos, a Lothár fia, a morvaországi Dák király legyőzése után Mainzban gyűlést tart, sok csoda (prodigium) fordult elő. Október 17-én Kölnben tűzes sárkány mutatkozott az égen (!), mire a megrémült lakosság sietett a templomba imádkozni, hol a tömeg között egyszerre hármat ütött agyon a villám, még pedig különböző helyeken. Januárban erős földingás, mely a templomot és várfalat lerontja. (380 lap.)

867. Konstantinápolyban földingás. Több-ször ismétlődött. Legnagyobb Jézus mennybemenetele napján volt. Nagy szárazság. Folyók, kutak kiapadtak. Termáketlen év. (Cedren.)

865. Európa és Ázsia több részében földingás. Három hónapig tartott, sok község tönkre ment. (Zoharab.)

869. Németországban földingás és több esoda. (Aventin.)

867. 868. 870. 872. földingások, üstökös, pestis. (H. Contractus.)

880. Leo pápa koronázása Nagy Károlyt Rómában, mődön iszonyu földingás volt. (Tristanus Calchus.) Más helyt 801-re van téve, iszonyu károkról tesznek említést a krónikások az égen; éhség, pestis. (Bonifinus pag. 216.)

Ha bár nem vehetem épen becsületsértésnek, de a collegialitással alig tudom összeegyeztetni, hogy becses lapja folytonosan azzal gyanúsít, miszerint pénz a meggyőződés s az olyas kifejezések, mint „piczuláskodó kufár“ (76-ik szám utolsó oldal) napirenden vannak az „Ellenzék“ hasábjain, sőt ön hozzám intézett levelében is ugy tinteti fel lapomat, melyet a kormány és nem az olvasó közönség tart fenn.

Ha a fennebbiekhöz hasonló sértések nem tették volna be előttem, a kit kartársi tisztelet és őszinte részvét vezetett az ön beteg ágyához, az ön lakának ajtaját, nyilvánosságra nem hozható okokkal is meggyőzhettem volna önt arról, hogy mennyire méltatlanul bánt. De nem is tené, ha tudná azt, hogy még mielőtt valahová elkötelezve lettem volna, elmentem egyik most is tisztelt tanárához e városnak, s az egykori balközép egyik igen tekintélyes tagjához, így szólván hozzá: „Baj van jó professorom. Hosszu elmélkedés után arról győződtem meg, hogy az 1867-ki kiegyezés pártjának teljes igaza van. Azért jöttem hozzád, hogy a ki legjobban tudod, szokásod szerint fejtsd fel előttem az ellenkezőnek meggyőző okait.“

„Nem mondok én semmit, édes fiam, — szö-lött az én kedves tanárom, a ki ma is tanuságot tehet e beszélgetésről, — ha az lett meggyőződésed, kövesd, legjobb ut, a melyet kinek-kinek lelkiismerete mutat.“ Nehány hét mulva megjelent a „Kelet“-ben legelső ingyen írott vezércikkem „A közönytgyről.“ Azóta én soha egy pillanatig más párthoz nem tartoztam, mint a mely az 1867-ki kiegyezést védelmezte. S ha annyira hazafias és a mellett a közönség pártfogása folytán annyira kényelmes az ön ellenzéki álláspontja, bizonyára tudni fog ön arról is, hogy tíz év alatt nem egyszer nyílt számomra fényes alkalom annak elfoglalására.

Eltekintve azonban mindezekről, ha ön csak azt, a mi nyilvánosság előtt áll a „Kelet“ mult évi hirdetéseire vet egy pillantást, melyek után csak bélyegilleték majdnem 1000 frt járt, meggyőződést kellett szereznie magának, hogy talán a nagy közönség is járul valamivel lapom fentartásához, hogy a sokszor hangsúlyozott inség talán nem épen olyan nagymérvű, s van lehetősége is annak, hogy a „Kelet“ szerkesztője saját meggyőződésének sugallata szerint munkálkodjék.

Ha tehát egykor rossz néven vette ön, hogy épen az e fajta támadások következtében az ön személyét illetőleg a pénz és meggyőződés kérdését érintettük, ne csodálkozzék ön, ha magam részéről szintén megkövetelem, hogy meggyőződésemnek senki se keresse pénzben a kutorrását.

Az időből és térből mai napra meglehetősen kifogyván, nehogy úgy tűnjék fel, mintha a fennebbi egyéni érzelmeik fejtegetésével, melyekért különben is az olvasó szíves elnézését kell kérnem, az ön kívánságának lényege elől akarnék kitérni, idézek itt néhány mondatot az „Ellenzék“ közelebbi számaiból, a jövő alkalomra tartva fenn még néhány tárgyilagosa észrevételt.

Békésy Károly.

53 ik szám: „Mi csak örvendeni tudunk, ha a katonatisztek protegált kiesapont-

Egész városok összeomlottak. Ekkor omlott össze Sz. Pál apostol templomának fedele is Rómában. A Rajna vidékén, Francia- és Németországban „néhány helyek reszketének.“ (Annales Franc. Fuldenses.)

883. Mainzban január hóban földingás. Februárban üstökös. (Aventin.)

933—959. Thráciában földingás. A földrepedések miatt számos épület is elszűdyt. Emberek is veszték el. (Cedren.)

953. Németország- és Galliában több helyt földingás. (Trithemius.)

969. Konstantinápolyban és más városokban földingás. (Besold.)

971. Rómában nagy földingás. A Tiberis is kiönt, a forumot és a szomszéd falvakat oly rohammal önti el, hogy számos ember odaveszett. (Dio. Cass. p. 911.)

982—992. Capua és Apulia a földingásoktól sokat szenvedett. 996-ban szintén nagy földingások voltak. Ugyanezkor üstökös jelentkezett. (Suppl. Chr. Berg.)

982. Paplagoniában irtózatosa morajjal — földingás szeptemberben. Következő év május hóban kemény fagy volt, a terményeket tönkretette. (Cedren.)

999. Majdnem egész Európában rettenetes földingások. Rendkívül nagy károkat okozott. Üstökös is jelent meg. (Trithemius.)

1000. Lengyelországban földingás, üstökös. (Dlugossius Lengyelorsz. tört. L. II. p. 127.)

1022. Magyarországon iszonyu égések és földingások. (Spangar.) Cromer szerint Lengyelországban is észlelték földingást, a mi ott ritkaság.

1025. Rendkívül kemény tél, annyira, hogy nemcsak folyók, tavak, hanem még a tenger is betagyott. Januárban rettenetes földrázkódás, mely márc. 9-ig tart. E napon 10 órakor rémítő rázkódással (concussio) egybekötött esattanás volt hallható (Cedren.)

1034. Magyarországon földingás. Két nap

gásai és mézáráltsai fölött nem térek napirendre.“

54-ik szám: „L—t—ben sok a tudatlanság, de még több a ezélatosa politikai jesuitismus.“

55 ik szám: „Br. Bánffy Dezső ezekből választa titkos tanácsosait, például a hosszutűű P. J.-ét s hasonlót, kiket zsiros ellenőrizetlen kiküldetésben, kommissióban behajszolt kárpótlatás reményében minden megaláztatásra készen állanak.“

Rendkívüli szám: „Szántson a magyar... hunyjon szemet, ha fiait meggyalázzák. Ime ezek a tételek, miket előir a közös hadsereg szabályzata.“

„A szántóvetőtől karddal választlják el nejét... nem veszett ki a Haynauk vére.“

Ki ad biztosítékot, hogy leányainkat erényükben nem támadják meg?“

46 ik szám: „Áll elé a kéznyaló, farkesó-váló lap s bemártván tollát a Tisza gratia zsi-rjába, tekervényes útján el is jut a sugalmazott érdek-politika fertőjéhez.“

45 ik szám: „K.-Martonoson difteritis ütött ki, mely egyre szedi áldozatát. Kár, hogy nem a Risztow és Dienst-féle bandából.“

73-ik szám: „Nem átalja a brutalitásnak, lascivitásnak és züngerel irdalomnak ily botrányos termékeit közzé tenni.“

„Lemásoltuk e verseket, bárha érezzük a nagy ellentétet közöttük és az „Ellenzék“ becsületes hasábjai között.“

„Ha elvégeztük dolgainkat a „Kelet“-tel, mindig megszoktunk mosakodni.“

38 ik szám: „Mire való a magyar nemzet, ha nem arra, hogy tölje az osztrák nyomorultak meggyalázásait!“

56-ik szám: „Tisza pődög bemutatta magát, hogy a magyar kutyák között ő volna a legnagyobb, t. i. bivatatra.“

66 ik szám: „Itt csak a csokolózásfortelmeit láthatam, csak azt tudhattam meg, mikép keféltek le egymásról a Kolozsváron egymásra bányt sarat...“

„És láttam a közleményekből borzadalmas bűneit Sz. D.-nak.“

BELFÖLD.

Sopron. 1881. jan. 9-én.

Ha a soproni szépszámú magyarság nem tömörül hazafiságból a magyar egyet körül, a „magyar társas kör“, mely iránt egy idő óta szembetűnő közöny kezd lábrakapni, (a minék keserű eredménye már eléggé nyilvánul abban, hogy az egyet fenn- vagy fenn nem tartása érdekében hozandó határozat végett f. évi január hó 14-ére közgyűlésre van hirdetve,) — meg fog bukni.

Sajnos, hogy ilyen kérdés szolgál a közgyűlés tárgyaló akkor, midőn a hazafiságból létesített testvér-egyet a soproni „írói s művészi kör“ virágzik és napról-napra nagyobb hódításokat tesz itt, a hol a magyarság érdekében küzdeni nem épen halálatlan munka!

Reméljük azonban, hogy a közgyűlés tagjai lelkesülve a társaskör derék elnöke Fr. Frankenburg Adolf példáján, szívvel-lélekkel törekedni fogunk arra, hogy Soproni törzsgyűke-

1047. Febr. 28-án egy csillag indult el az égen, északról keletre, moraj és csattogások között. Látható volt márcz. 15-ig. Márcz. 16-án földingás Konstantinápolyban, aug. 13-án ismét. 1048. oktob. 3-án földingás. (Chronica Augustensis.)

1048. febr. 17-én Síriban a földrengés városokat rongált meg. Ezután a sáskák pusztítottak. Nagy nyomor, a lakosok gyermekeiket eladták és Thráciába költöztek, a császár azonban visszafutotta őket. (Cedren.) Csakugyan ott olvassuk, hogy Jeruzsálemben a föld 40 napig rázkódott. A templomok és házak romjai sok embert eltemettek. A következő évben, keleten egy tűzes oszlop mutatkozott, teteje délnek hajolva. A földingás alkalmával a földben akkora nyílás támadt, hogy egy várost nyelt el, s kevésbe mult, hogy maga a helytartó Nicephor is oda nem veszett.

1052. novemb. 2-től január hóig tartó földingás. Az, és az éhség nagy nyomort szült Thracia, Macedonia, Thessalonica tartományokban egész Thessáliáig. (Cedren.)

1053., 1054. földingások, melyek több várost, helységet megrongáltak. Smyrna legtöbbet szenvedett, nevezetesebb épületei leomlottak, maga alá temetve a lakosság egy részét. (Cedren.) Csakugyan szerinte 1055., 1056. földingás. Utóbbi évben négy hónapig tartott. Következő évben egy hónapig ténylő üstökös jelent meg.

1060. Italiában földingás, üstökös. (Tristanus Calchus.)

1075. ápril hóban Italiában földingás (Chron Augustensis.)

1065. Konstantinápolyban kemény földrázkódás. Sok más város is szenvedett. Niceában a várfal alapjából leomlott, Hold nagyságu üstökös jelent meg. Elcinte üstöt, s ugy látszott, mintha kormot bányana. (Dlugoss.)

(Folyt. köv.)

res magyar együletének életét továbbra is biztosítsuk!?

Ugy legyen!

Ez volt a soproni élet szomorú jelensége, most térjünk az örömhökre.

A tarsang békösödött s a tarsang első hírnöke volt a híres „patvarista bál“, mely szombat (január 8-án) tartatott meg a Casinó épületében. Maga a terem díszes annyira, hogy meglepi az embert.

Egy ilyen vigadót kívánok én szívemből Kolozsvárnak a mostani rozoga vén ház helyett. Az itt lévő szép hölgyeket nem kívánhatom oda, a hol a „legszebb hölgyek“ vannak! A bál népes, fényes és mindenben sikerült volt, táncosnóban nem volt hiány és a „vigan való körbeforgás“ folyt szakadatlanul a Bécsből lehozott 17-ik katona-ezred zenekarának játéka mellett reggelig. Lesz bő folytatása is ez első bálnak. Hisz a Casinó, kereskedő és Dal-egyet már is készülnek Tersiichre-nak hódolni.

Bizony nem ártana, ha mi magyarok a patvarista bál után táncoznánk egyet a „Magyar társaskör“ javára is. Ez lenne ám a hazafiság és jótékonyág!

Az írói s művészi kör tánczestélyéről szintén kering a hír. Na még csak az lenne szép, hogy annak a szellemi körnek, a melynek oly sok „bajos hangu csalóánya“ van, ne lenne egy kis „kedvderítő“ összejövetele!?

Talán a balok mellett egy kis színházi megemlékezés is elférhet. Színház és soprán, igazgató bukás és sopránnal. Furcsa egyenlőség ez, de ugy van, a német színészek primitív játéka nem kedvelte a soproni közönség s a közöny miatt az igazgató bezárta a muzsák bajlékát. Megesett bizony ez a szerencsétlenség; hanem azért folynak a német színelőadások tovább. Igen, mert az igazgató helyébe egy konzortium alakult tekintélyes német polgárokból és ezek vették keztlükbe az ügyet. Bécsből s ki tudja honnét egyre-másra hívják vendégzerepelt az ismeretlen művészeket(?) s művésznököket(?) és ugy csak elhúzzák az előadásokat addig, a míg busvétáján a magyar színészek örömteljes bévonulása megtörténik.

Jövel pillanat minél hamarabb!

Még megemlíthetjük azt is, hogy a himlő erősen uralkodik. Pusztultak is már elegendően járványban!

Talán a két nap óta tartó erős hideg elejét veszi már e járványnak, a melyet valószínűleg az egészségtelen lueskos és enyhe időjárás hoztatott a nyakunkra!

Azzal rekeszljük be sorainkat, miszerint Sopronban egy új német lap keletkezett. Ezzel akarják a régi német lapot megbuktatni, legyen szemes és ügyes a magyar „Sopron“ — és buktassa meg mind a kettőt! Ez is diadal lenne ám!

Aigner Ferencz.

Az erdélyrészi tagosító mérnökök egyesületének ügyében.

Nagyemlétságu Miniszter ur!

Kegyelmes urunk!

Az 1880. septe. hó 2-án 2364—1880. I. M. E. szám alatt kibocsátott birtokrendezési utasítás 48. §. második bekezdése azt mondja: a működő mérnökkel kötendő szerződés határozatainak mennyisége, minősége és kiviteli módja tekintetében a jelen rendeletbe foglalt szabályokkal ellentétben állani nem szabad és annak (A.) alatti mintázatban foglalt szerződési főbb pontokat magába kell foglalnia.

A szerződési mintázat 1. pontja első bekezdése végén pedig az áll: hogy a mérnök köteles nem csak a jelen rendelet és mintázatok szerint teljesíteni munkálatait, de esetleg még ezután kiadandó szabályrendeletek megtartásával is.

Ugyanezen és az F) alatti bekezdésénél megrendeli, hogy munkálatait a mérnök, az érvényben levő vagy leendő törvények és szabályrendeletek szerint köteles elkészíteni.

Ezen rendeletek szerinti szoros értelmezése a működő mérnökre már előlegesen is kiróna az utólag elrendelni szükségesnek látott munkák terheit a fizetésbeni reprocitás kimondása nélkül, és így felmerítették a munkaadók és mérnök között egyelőre nem található oly differencia, mely ellen védelmet a mérnök a munkaadók magasabb megszabásában kell hogy keressen, és ez által a tagosítás költségei — és pedig a pótrendeletek elmaradása esetében a munka többlet — önkéllül szaporíttának.

Ugyanezen mintázat 4-ik pontja így szól: „a mérnök halála a jelen szerződést felbontja. Az esedékesessé vált munkadíjak, az örökösöket illetik, még esedékesessé nem vált díjakra az örökösöknek igényük nincs.“

Ezen határozvány a működő mérnökre illetőleg örökösre súlyos és igazságtalan következményeket vonhat, mert p. o. egy 4000 holdas határnál, melynek összes munkabére holdanként 1 frt 50 krral 6000 frtot tesz, és az elő-

munkálatoknál egy mérnök 8 havi idejét veszi igénybe, ezen idő alatt napszámok, fuvar, anyagszerek, szállás stb. kiadásában költsége legalább 1200 frtot, a mérnök részére munka és élelmi díj fejében, holdanként csak 30 krral szintén 1200 forintot, tehát a vállalkozó mérnöknek előleges költségei 2400 forintot tesznek, melyből az a) és b) pontok alatti részletekben $\frac{3}{10}$ = 1800 frt, tehát előzetes kiadásánál 600 forinttal kevesebbet kap.

Már ha épen a felvétel bevégeztekor lepi meg a működő mérnököt a véletlen halál, ugy hogy a felvétel bevégezésének igazolását a törvényeséknél még nem teljesíthette, kiadásait különben is teljesen nem kárpótló második részlet esedékessé nem válik, és így a működő mérnök — illetőleg annak örökösei — teljesen kiérdemelt és jogi értelemben is megszozált keresésétől — töle nem függő körülmények miatt — az igazság és polgári törvényeink szelleme ellenére megfosztatnak.

Egy más analog esetben az említett 4000 holdas határ minden előmunkálatait pontosan teljesítette, az esedékesessé vált a) b) c) részleteket felvette, tehát a tagosítási összes díjból fölélt egyenlő 3000 forintot kikapott; az elhelyezkedési tárgyalások békés vagy ítéletes lejárata után, a törvény által kiszabott minden munkálatot elkészített, s a kiosztás stadiumában hirtelen elhal.

Miután örökösének az összes munkálatokat a szerződés 4-ik pontja szerint azonnal be kell adni, de a d) és e) alatti részletek esedékesessé még nem váltak, sem az elkészített munkálat utáni méltányos részt, sem az egyes részletekből, mintegy biztosítésképpen beemarád összegeket a 4-ik pont szerint az örökösök ki nem kapják, kire marad tehát a mérnöknek eddig kiérdemelt és teljesen megszozált munkabére? mert az sem a munkaadókat, sem a vállalatot folytató más mérnököt törvény és igazság szerint nem illet.

Nem kevésbbé terhelő a munkabéreknak olyszert részletekbe beosztása, minőbe az idézett pontok alatt foglaltatik, mert mint előbb felfejteni alkalmunk volt, a mérnök kiadásainak nagyrészt előlegezni kénytelen, sőt azok még a második részlettel sem lesznek egészen törlesztve, és így a szellemi munkásság kényszerítve leendő, hogy létezhetése és munkálkodtatása feltételéért, a töképenz szolgálatába álljon, hogy pedig a tagosítási munkák költségeit csak kenten ez nem fogja, azt fejtegetni felesleges.

Szükségtelen és felesleges az érintett pontok szerinti beosztás azért is, mert az állam csak kezelője, nem pedig valóságos fizetője lévén a felmerülő költségeknek, biztosítékot nem a vállalkozó mérnöknek, hanem a tagosító községnél kell hogy keressen, ennél fogva azon közönséget a szerződésben elérhető anyagi más előnyök, p. o. az ocsóbb munkabér kieszközölhetésében — a részleteknek előadott mód szerinti meghatározásával — korlátozni a közgazdaság elveivel ellentétes volna, de még az állami gyakorlatnak sem felelne meg, mert az ottani munkák vállalkozóinak kiérdemelt munkabértük 90 százaléka mindig azonnal kifizetetik.

Az utasítás 49. §. a) pontjában a törvény és utasítás értelmében teendő több munkák díjazása iránt intézkedés tételik, azonban ugyanazon §. b) és c) pontjai szerént is eszközlendők oly több munkák, melyek az eddig gyakorlatban volt, földkényvek stb. megváltoztatását illetőleg azok újból dolgozását igénylik, a nélkül, hogy az a) pont pótszerződés iránti intézkedése ezokre is világosan kiterjesztetnek. Ennek különböző értelmezéséből már is keletkeztek perek és más nehézségek, melyek a folyamathban levő tagosítások befejezését kétségtelenül hátráltatják.

(Vége köv.)

Az „Ellenzék“-nek.

Kolozsvár, jan. 11. 1881.

A közelebbi években egy nagy tragicus hírből álló színművész mindjárt-mindjárt megneveztette a kolozsvári közönséget egy-egy sa-kespearei tragédia czim szerepében. Én is a nevetők közt voltam, de egyszersmind bosszankodtam is, látván így tenni neveségessé a fenséget.

Mikor tegnap az „Ellenzék“ „Farsangi tréfa“ czimű „vezércikk“-ét elolvastam, nyanyan azok az érzelmeik váltakoztak bennem.

De hogy is ne!?

A Bartha Miklós nr ellen elkövetett merényletet összehasonlítja az 1849 év után következett gyásznapokkal s a közérzület ellen való bántásnak tartja, hogy a kolozsvári keresolyázó közönség katonai zene mellett mert keresolyázni, s szent megbotránkozásában így kiált fel: „Tánczoljatok lányok tánczoljatok!“

Ösztent mondom, nagyon nehéz lelküdeni a nevetést s mig nehezebb a bosszúságot, melynek kétségtelen hatása alatt azt kérdezte tőlem egyik szellemes barátom, hogy honnan veszi az „Ellenzék“ magának a jogot, hogy a maga feltagását a közönségre erőszakolja?

Én hallgattam, mert én nem tudom, de tán maga sem tudja.

Annyi tény, hogy a jégpályán megjelent

tarisanak. Következésképp az ellenem irányzott sértéseket is azon sorba veszem, melyek tisztességes emberek ejtettek.

Az önön elküvetett és eléggé nem kártható brutalitás alkalmával egy komolyan és higgadtan írott cikik jelent meg a „Kelet“-ben. Ugy véltem, hogy a midőn másoktól igazságot és elfogulatlanságot követelünk, szükséges első sorban önmagunknak igazságosaknak és elfogulatlanoknak lennünk; beismernünk saját netaláni hibáinkat a végre, hogy mások annál inkább beismerjék bűneiket.

Szükségesnek tartottam azokat, a kik az első felháborozás hatása alatt a polgárság vesztélyeztetésével, törvényes állapotok között szintén csak a bűn útján akartak szerezni maguknak elégtételt, a dolgoknak tárgyilagosa és higgadt megfontolására vezetni, bár előre tisztában voltam azzal, hogy e törekvések — a mint ilyenkor az rendszerint meg szokott történni — magam leszek első áldozata.

Hogy helyesen cselekedtem-e vagy nem, azíránt lehetnek eltérők a nézetek, nekem azonban lelki megnyugvást nyújt az, hogy a magam igénytelen módja szerint az igazságnak és imádozt szülővárosom polgárságának akartam való szolgálatot tenni. S a ki pedig legkihívottabb magyarokat vagyok saját érzelmeimnek, kénytelen vagyok most is tiltakozni az ellen, hogy az ön személyre iránti legparányibb ellenséges indulat vezérelte volna tollamat. Ezt is sokan sokféleképp, intencióimmal teljesen ellenkezésképp magyarázták, de bárki és bár miként fogta fel azon közleményt, nem tagadhatta meg, hogy becsületében az senkit sem érintett és bár kényes ügyben, de tárgyilagosa véleménynyilvánításnál nem volt egyéb.

És mégis saját személyi becsületemnek kellett szenvednie miatta.

A cikik megjelenése után mindjárt másnap becsületemet vontam kétségbe az „Ellenzék“, 40 ik számának 2-dik; oldalán azt fejezővén ki, hogy „becsület érv ember személyes bántalmakat nem visz át aközülgyek terére“, mintha én oda vittem volna és ignoráltam volna a lovagiasággal egyik első követelményét, mely azt kívánja: hogy lovagiasan elintéztett ügy többé ne feszegettecsse. Mindjárt róla következő 42-ik számában pedig szó szerint közli a „Független hírlapnak“ „A leghitványabb“ című személyemre vonatkozó és legmósihiteletlenebb sértésekkel telerűtött cikikét s ugyan azon számban közreadja a „Budapest“ szerkesztőjének egyenesen az Ellenzék szerkesztőjéhez intézett s ellenem a „Független hírlapéhoz“ hasonló sértésekkel áradózkodó levelét.

Ekkor borzadtam még legelőször az újságírástól s én, a kinek a toll életfenntartó szerzősége, jöttem azon helyzetbe, a melyben ezeken ezen vannak, hogy néma megvetéssel s fársult hallgatással tűrtem a megtámadásokat. Ha elvadult existenciákkal találkozom az utcán, kitérek előlük. S csak kénytelen az ember olykor megnézni, hogy kikkel szálljon szembe. Megkeresem tehát magamnak az ilyféle támadásokkal szemben a törvényes uton az elégtételt.

De hát azért mégis történtek épen az ön lapjában ellenem sértések, melyeket távol áll tőlem a legkisebb mértékben is önnök tudni be.

816—828. Miután Mihály ismét császár lett, vetélylarsát: Thomást és fiát: Anastasiust kivégzi, iszonyu földingások voltak. (Cedren.)

823. Szászországban földingás, iszonyu éghululás, mely emberek, állatokat megölt. Erro pestis. (Annal. Franc. Fuldenses.)

823. Szászországban nagy földingások. A miatt több falu elég. Sok helyen oly nagy jeggek estek, melyek embert, barmot agyonütöttek. (Naw János.)

850—58. Japánban Montoku Jen-ov-ban a földingás nagy károkat okoz. (Gattener.)

855. Mainznál husz versen földingás, zivatark, villámsapások. (Ann. Fr. Fuld.) Avenin így ír erről: Würzburgnál a föld 20 szor meg-rázódott, jágesők, zivatark, szokatlan égháboruk nagy kárt okoznak. Szent Kilian temploma villámütés következtében elég, a szélvész pedig falait döntötte le. Csakugyan Avenin írja: Mikor II. Lajos, a Lothár fia, a morvaország Dák király legyőzése után Mainzban gyűlést tart, sok esoda (prodigium) fordult elő. Október 17-én Kölnben tízes sárkány mutatkozott az égen (!), mire a megrémült lakosság sietett a templomba imádkozni, hol a tömeg között egyszerre harmat ütött agyon a villám, még pedig különböző helyeken. Januárban erős földingás, mely a templomot és várfalat lerontja. (380 lap.)

867. Konstantinápolyban földingás. Többször ismétlődött. Legnagyobb Jézus mennybemenetele napján volt. Nagy szárazság. Folyók, kutak kiapadtak. Termákokon év. (Cedren.)

865. Európa és Ázsia több részében földingás. Három hónapig tartott, sok község tönkrement. (Zoharab.)

869. Németországban földingás és több esoda. (Avenin.)

867. 868. 870. 872. földingások, üstökös, pestis. (H. Contracius.)

880. Leo pápa koronázza Nagy Károlyt Rómában, mőda iszonyu földingás volt. (Tristanus Calchus.) Más helyt 801-re van téve, iszonyu károkról tesznek említést a krónikások az égen; éhség, pestis. (Bonfinius pag. 216.)

Ha bár nem vehetem épen becsületsértésnek, de a collegiatással alig tudom összeegyeztetni, hogy becses lapja folytonosan azzal gyanúsít, miszerint pénz a meggyőződése s az olyas kifejezések, mint „piezuláskódó kufár“ (76-ik szám utolsó oldal) napirenden vannak az „Ellenzék“ hasábjain, sőt ön hozzám intézett levelében is ugy tűnneti fel lapomat, melyet a kormány és nem az olvasó közönség tart fenn.

Ha a fennebbiekhöz hasonló sértések nem tették volna be előttem, a kit kartársi tisztelet és őszinte részvét vezetett az ön beteg ágyához, az ön lakának ajtaját, nyilvánosságra nem hozható okokkal is meggyőzhettem volna önt arról, hogy mennyire méltatlanul bánt. De nem istenne, ha tudná azt, hogy még mielőtt valahová elküldözve lettem volna, elmentem egyik most is tisztelt tanárhoz e városnak, s az egykori balközép egyik igen tekintélyes tagjához, így szólván hozzá: „Baj van jó professorom. Hosszu elmélkedés után arról győződtem meg, hogy az 1867-ki kiegyezés pártjának teljes igaza van. Azért jöttem hozzád, hogy a ki legjobban tudod, szokásod szerint fejtse fel előttem az ellenkezőnek meggyőző okait.“

„Nem mondok én semmit, édes fiam, — szólott az én kedves tanárom, a ki ma is tanuságot tehet e beszélgetésről, — ha az lett meggyőződésed, kövesd, legjobb ut, a melyet kinek-kinek lelkiismerete mutat.“ Nehány hét múlva megjelent a „Kelet“-ben legelső ingyen írott vezércikkem „A közöslügyről.“ Azóta én soha egy pillanatilag más párthoz nem tartoztam, mint a mely az 1867-ki kiegyezést védelmezte. S ha annyira hazafias és a mellett a közönség pártfogása folytán annyira kényelmes az ön ellenzéki álláspontja, bizonyára tudni fog ön arról is, hogy tíz év alatt nem egyszer nyílt számomra fényes alkalom annak elfoglalására.

Eltekintve azonban mindezekről, ha ön csak azt, a mi nyilvánosság előtt áll a „Kelet“ mult évi hirdetéseire vet egy pillantást, melyek után csak bélyegilleték majdnem 1000 frt járt, meggyőződést kellett szereznie magának, hogy talán a nagy közönség is járul valamivel lapom fentartásához, hogy a sokszor hangsúlyozott inség talán nem épen olyan nagymértű, s van lehetősége is annak, hogy a „Kelet“ szerkesztője saját meggyőződésének sugallata szerint munkálkodjék.

Ha tehát egykor rossz néven vette ön, hogy épen az e fajta támadások következtében az ön személyét illetőleg a pénz és meggyőződés kérdését érintettük, ne csodálkozzék ön, ha magam részéről szintén megkövetelem, hogy meggyőződésnek senki se keresse pénzben a kutförását.

Az időből és térből mai napra meglehetősen kifogyván, nehogy ugy tűnjék fel, mintha a fennebbi egyéni érzelmek fejtegetésével, melyekért különben is az olvasó szíves elnézését kell kérnem, az ön kívánságának lényege elől akarnék kitérni, idézek itt néhány mondatot az „Ellenzék“ közelebbi számaiból, a jövő alkalomra tartva fenn még néhány tárgyilagosa észrevételt.

Békésy Károly.

53 ik szám: „Mi csak örvendini tudunk, ha a katonatisztek protegált kiesapont-

Égész városok összeomlottak. Ekkor omlott össze Sz. Pál apostol templomának fedele is Rómában. A Rajna vidékén, Francia- és Németországban „néhány helyek reszketének.“ (Annales Franc. Fuldenses.)

883. Mainzban január hóban földingás. Februárban üstökös. (Avenin.)

933—959. Thraciában földingás. A földrepedések miatt számos épület is eldőlyedt. Emberek is veszték el. (Cedren.)

953. Németország- és Galliában több helyt földingás. (Trithemius.)

969. Konstantinápolyban és más városokban földingás. (Besold.)

971. Rómában nagy földingás. A Tiberis is kiönt, a forumot és a szomszéd falvakat oly rohammal önti el, hogy számos ember odaveszett. (Dio. Cass. p. 911.)

982—992. Capua és Apulia a földingásoktól sokat szenvedett. 996-ban szintén nagy földingások voltak. Ugyanekkor üstökös jelentkezett. (Suppl. Chr. Berg.)

982. Paphlagoniában irtózatosa morajjal — földingás szeptemberben. Következő év május hóban kemény fagy volt, a terményeket tönkretette. (Cedren.)

999. Majdnem egész Európában rettenetes földingások. Rendkívül nagy károkat okozott. Üstökös is jelent meg. (Trithemius.)

1000. Lengyelországban földingás, üstökös. (Dlugossius Lengyelors. tört. L. II. p. 127.)

1022. Magyarországon iszonyu égések és földingások. (Spangar.) Cromer szerint Lengyelországban is észlelték földingást, a mi ott ritkaság.

1025. Rendkívül kemény tél, annyira, hogy nemesak folyók, tavak, hanem még a tenger is betagyott. Januárban rettenetes földrázkódás, mely márc. 9-ig tart. E napon 10 órakor rémítő rázkódással (concussio) egybekötött esattanás volt hallható (Cedren.)

1034. Magyarországon földingás. Két nap

gásai és mészárlásai fölött nem térnek napirendre.

54-ik szám: „L—t“-ben sok a tudatlanság, de még több a ezélzatos politikai jesuitismus.

55 ik szám: „Br. Bánffy Dezső ezektől válaszja titkos tanácsosait, például a hosszuttrő P. J.-t s hasonlóit, kiket zsiros ellenőrizetlen kiktűdésben, kommissióban behajszolt kárpótlottas reményében minden megaláztatásra készen állanak.“

Rendkívül szám: „Szántson a magyar... hunyjon szemet, ha fiait meggyalázzák. Ime ezek a tételek, miket elér a közös hadsereg szabályzata.“

„A szántóvetőtől karddal választják el nejét... nem veszett ki a Haynauk vére.

Ki ad biztosítékot, hogy leányainkat ére-nyükben nem támadják meg?“

46 ik szám: „All elé a kéznyaló, farkesó-váló lap s bemártván tollát a Tisza-gratia zsi-riába, tekervényes útján el is jut a sugalmazott érdek-politika fertőjéhez.“

45 ik szám: „K.-Martonoson difteritis ütött ki, mely egyre szedi áldozatát. Kár, hogy nem a Risztow és Dienst-feré bándából.“

73-ik szám: „Nem átalja a brutalitásnak, lascivitásnak és züngerai irodalomnak ily botrányos termékeit közze tenni.“

„Lomáslottuk e verseket, bárha érezzük a nagy ellentétet közöttük és az „Ellenzék“ becsületes hasábjai között.“

„Ha elvégeztük dolgainkat a „Kelet“-tel, mindig megszoktunk mosakodni.“

38 ik szám: „Mire való a magyar nemzet, ha nem arra, hogy tjrje az osztrák nyomorultak meggyalázásait!“

56-ik szám: „Tisza pédig bemutatta magát, hogy a magyar kutyák között ő volna a legnagyobb, t. i. hivatalra.“

66 ik szám: „Itt csak a csokolódás förtelmeit láthattam, csak azt tudhattam meg, mikép keféltek le egymásról a Kolozsváron egymásra bánt sarat...“

„És láttam a közleményekből borzadalmas bűneit Sz. D.-nak.“

BELFÖLD.

Sopron, 1881. jan. 9-én.

Ha a soproni szépszámú magyarság nem tömörül hazafiságból a magyar egyet körül, a „magyar társas kör“, mely iránt egy idő óta szembeűnő közöny kezd lábrakapni, (a minék keserű eredménye már eléggé nyilvánul abban, hogy az egyet fenn- vagy fenn nem tartása érdekében hozandó hársározat végett f. év január hó 14-ére közgyűlés van hirdetve,) — meg fog bukni.

Sajnos, hogy ilyen kérdés szolgál a közgyűlés tárgyalul akkor, midőn a hazafiságból létesített testvér-egylet a soproni „írói s művészi kör“ virágzik és napról-napra nagyobb hódításokat tesz itt, a hol a magyarság érdekében küzdeni nem épen háladatlan munka!

Reméljük azonban, hogy a közgyűlés tagjai lelkesülve a társaskör derék elnöke Fránkenburg Adolf példáján, szívvvel-lelélekkel törekedni fogunk arra, hogy Sopron törzsgyöke-

1047. Febr. 28-án egy csillag indult el az égen, északról keletre, moraj és csattogások között. Látható volt márcz. 15-ig. Márczius 16-án földingás Konstantinápolyban, aug. 13-án ismét.

1048. oktob. 3-án földingás. (Chronica Augustensis.)

1048. febr. 17-én Siriában a földrengés városokat rogtalt meg. Ezután a sáskák pusztítottak. Nagy nyomor, a lakosok gyermekeiket eladták és Thraciába költöztek, a császár azonban visszazítte őket. (Cedren.) Csakugyan ott olvassuk, hogy Jeruzsálemben a föld 40 napig rázkódott. A templomok és házak romjai sok embert eltemettek. A következő évben, keleten egy tízes oszlop mutatkozott, teteje délnek hajolva. A földiagás alkalmával a földben akkora nyílás támadt, hogy egy várost nyílt el, s kevésbe mult, hogy maga a helytartó Nicephor is oda nem vcszett.

1052. novemb. 2-től január hóig tartó földingás. Az, és az éhség nagy nyomort szült Thracia, Macedonia, Thessalonica tartományokban egész Thessáliáig. (Cedren.)

1053., 1054. földingások, melyek több várost, helységet megrongáltak. Smyrna legtöbbet szenvedett, nevezetebb épületi leomlottak, maga alá temette a lakosság egy részét. (Cedren.) Csakugyan szerinte 1055., 1056. földingás. Utóbbi évben négy hónapig tartott. Következő évben egy hónapig fénylő üstökös jelent meg.

1060. Italiában földingás, üstökös. (Tristanus Calchus.)

1075. ápril hóban Italiában földingás (Chron Augustensis.)

1065. Konstantinápolyban kemény földrázkódás. Sok más város is szenvedett. Nicéában a várfal alapjából leomlott. Hold nagyságu üstökös jelent meg. Eleinte füstöt, s ugy látszott, mintha kormot bányana. (Dlugoss.)

(Folyt. köv.)

res magyar egyletének életét továbbra is biztosítsuk!?

Ugy legyen!

Ez volt a soproni élet szomorú jelensége, most térjünk az örömhökre.

A farsang beköszöntött s a farsang első hírnöke volt a híres „patvarista bál“, mely szombaton (január 8-án) tartatott meg a Casino épületében. Maga a terem díszes annyira, hogy meglepi az embert.

Egy ilyen vigadót kívánok én szívből Kolozsvárnak a mostani rozoga vén ház helyett. Az itt lévő szép hölgyeket nem kívánhatomoda, a hol a „legszebb hölgyek“ vannak! A bál népes, fényes és mindenben sikerült volt, táncosnóban nem volt hiány és a „vigan való körbeforgás“ folyt szakadatlanul a Bécsből lehozott 17-ik katona-ezred zenekarának játéka mellett reggelig. Lesz bő folytatása is ez első bálnak. Hisz a Casino, kereskedő és Dal-egylet már is készűlnék Tepsichre-nak hódolni.

Bizony nem ártana, ha mi magyarok a patvarista bál után táncoznánk egyet a „Magyar társaskör“ javára is. Ez lenne ám a hazafiság és jötekönség!

Az írói s művészi kör táncostélyéről szintén kering a hír. Na még csak az lenne szép, hogy annak a szellemi körnek, a melynek oly sok „bájos hangu csalóánya“ van, ne lenne egy kis „kedvderítő“ összejövetele!?

Talán a balok mellett egy kis színházi megemlékezés is elérhet. Színház és soprán, igazgató bukás és sopránnal. Furcsa egyenlőség ez, de ugy van, a német színészek primitív játékát nem kedvelte a soproni közönség s a közöny miatt az igazgató bezárta a muzsák hajlékát. Megesett bizony ez a szerencsétlenség; hanem azért folynak a német színelőadások tovább. Igen, mert az igazgató helyébe egy konzortium alakult tekintélyes német polgárokból és ezek vették kezükbe az ügyet. Bécsből s ki tudja honnét egyre-másra bívják vendég szerepelné az ismeretlen művészeket(?) s művésznököket(?) és ugy csak elhúzzák az előadásokat addig, a míg husvétáján a magyar színészek öntöltes bevonulása megtörténik.

Jövel pillanat minél hamarább!

Még megemlíthetjük azt is, hogy a himlő erősen uralkodik. Pusztultak is már elegendően a járványban!

Talán a két nap óta tartó erőse hideg elejét veszi már a járványnak, a melyet valószínűleg az egészségtelen lueskos és enyhe időjárás hozhatott a nyakunkra!

Azzal rekesztjük bē sorainkat, miszerint Sopronban egy új német lap keletkezett. Ezzel akarják a régi német lapot megbuktatni, legyen szemes és ügyes a magyar „Sopron“ — és buktassa meg mind a kettőt! Ez is dicső dal lenne ám!

Aigner Ferencz.

Az erdélyrészi tagosító mérnökök egyesületének ügyében.

Nagyméltóságu Miniszter ur!

Kegyelmes urunk!

Az 1880. szept. hó 2-án 2364—1880. I. M. E. szám alatt kibocsátott birtokrendezési utasítás 48. §. második bekezdése azt mondja: a működő mérnökkel kötendő szerződés határozatainak mennyisége, minősége és kivitelí módja tekintetében a jelen rendelet befo-galalt szabályokkal ellentétben álaninem szabad és annak(A.)alatti mintázatban foglalt szerződési főbb pontokat magába kell foglalnia.

A szerződési mintázat 1. pontja első bekezdése végén pedig az áll: hogy a mérnök köteles nem csak a jelen rendelet és mintázatok szerint teljesíteni munkálatait, de esetleg még ezután kiadandó szabályrendeletek megtartásával is.

Ugyanezen és az F) alatti bekezdésénél megrendeli, hogy munkálatait a mérnök, az érvényben levő vagy leendő törvények és szabályrendeletek szerint köteles elkészíteni.

Ezen rendeletek szerinti szoros értelmezése a működő mérnökre már előlegesen is kiróna az utólag elrendeli szükségessé látott munkák terheit a fizetésbeni re iprocitás kimondása nélkül, és így felmerítenék a munkaadók és mérnök között egyelőre nem található oly differencia, mely ellen védelmet a mérnök a munkárák magasabb megszabásában kell hogy keressen, és ez által a tagosítás költségei — és pedig a pórtrendeletek elmaradása esetében a munka többlet — ok nélkülki szaporíttának.

Ugyanezen mintázat 4-ik pontja így szól: „a mérnök halála a jelen szerződést felbontja. Az esedékessé vált munkadíjak, az örökösöket illetik, még esedékessé nem vált díjakra az örökösöknek igényük nincs.“

Ezen határozvány a működő mérnökre illetőleg örökösre súlyos és igazságtalan következményeket vonhat, mert p. o. egy 4000 holdas határnál, melynek összes munkabére holdanként 1 frt 50 krral 6000 frtot tesz, és az elő-

munkálatoknál egy mérnök 8 havi idejét veszi igénybe, ezen idő alatt napszámok, fuvar, anyagszerek, szállás stb. kiadásában költsége legalább 1200 frtot, a mérnök részére munka és élelmi díj fejében, holdanként csak 30 krral szintén 1200 forintot, tehát a vállalkozó mérnöknek előleges költségei 2400 forintot tesznek, melyből az a) és b) pontok alatti részletekben $\frac{3}{10}$ —1800 frt, tehát előzetes kiadásánál 600 forinttal kevesebbet kap.

Már ha épen a felvétel bevégeztekor lepi meg a működő mérnököt a véletlen halál, ugy hogy a felvétel bevégezésének igazolását a tárvényszéknél még nem teljesíthette, kiadásait különben is teljesen nem kárpótló második részlet esedékessé nem válik, és így a működő mérnök — illetőleg annak örökösai — teljesen kiérdemelt és jogi értelemben is megszolgált keresésétől — tőle nem függő körülmények miatt — az igazság és polgári törvényeink szelleme ellenére megfosztatnék.

Egy más analog esetben az említett 4000 holdas határ minden előmunkálatait pontosan teljesítette, az esedékessé vált a) b) c) részleteket felvette, tehát a tagosítási összes díjból felét egyenlő 3000 forintot kikapott; az elhelyezkedési tárgyalások békés vagy ítéletes lejárata után, a törvény által kiszabott minden munkálatot elkészített, s a kiosztás stadiumában hirtelen elhal.

Miután örökösének az összes munkálatokat a szerződés 4-ik pontja szerint azonnal be kell adni, de a d) és e) a'tti részletek esedékessé még nem váltak, sem az elkészített munkálat utáni méltányos részt, sem az egyes részletekből, mintegy biztosítékképpen benmaradt összegeket a 4-ik pont szerint az örökösök ki nem kapják, kire marad tehát a mérnöknek eddig kiérdemelt és teljesen megszolgált munkabére? mert az sem a munkaadókat, sem a válatatot folytató más mérnököt törvény és igazság szerint nem illet.

Nem kevésbbé terhelő a munkabéreknak olyszertl részletekbe beosztása, minőbe az időzött pontok alatt foglaltatik, mert mint előbb felfejteni alkalmunk volt, a mérnök kiadásainak nagyrészt előlegezni kénytelen, sőt azok még a második részlettel sem lesznek egészen törlesztve, és így a szellemi munkásság kényszerítve leend, hogy létezhetése és munkálkodtatása feltételéért, a töképenz szolgálatába álljon, hogy pedig a tagosítási munkák költségeit csökkenteni ez nem fogja, azt fejtegetni felesleges.

Szükségtelen és felesleges az érintett pontok szerénti beosztás azért is, mert az állam csak kezelője, nem pedig valóságos fizetője lévén a felmértől költségeknek, biztosítékot nem a vállalkozó mérnököl, hanem a tagozó jkzéségnél kell hogy keressen, ennél fogva azon közönséget a szerződésben elérhető anyagi más előnyök, p. o. az olcsóbb munkabér kieszközölhetésében — a részleteknek előadott mód szerénti meghatározásával — korlátozni a közgazdaság elveivel ellentétes volna, de még az állami gyakorlatnak sem felelne meg, mert az ottani munkák vállalkozóinak kiérdemelt munkabérük 90 százaléka mindig azonnal kifizetetik.

Az utasítás 49. §. a) pontjában a törvény és utasítás értelmében teendő több munkák díjazása iránt intézkedés tétetik, azonban ugyanazon §. b) és c) pontjai szerént is eszkölendők oly több munkák, melyek az eddig gyakorlatban volt, földkönyvek stb. megválogtatását illetőleg azok újból dolgozását igénylik, a nélkül, hogy az a) pont pótszerződés iránti intézkedése ezekre is világosan kiterjesztetnek. Ennek különböző értelmezéséből már is keletkeztek perek és más nehézségek, melyek a folyamatosan levő tagosítások befajezását kétségtenlenül hátráltatják.

(Végo köv.)

Az „Ellenzék“-nek.

Kolozsvár, jan. 11. 1881.

A közelebbi években egy nagy tragicus hírében álló színművész mindjárt-mindjárt megneveztette a kolozsvári közönséget egy-egy sapepai tragédia cím szerepében. Én is a nevetők közt voltam, de egyszersmind bosszankodtam is, látván így tenni nevetségessé a fenéséget.

Mikor tegnap az „Ellenzék“ „Farsangi trófa“ című „vezércikk“-ét elolvastam, ugyan azok az érzelmek váltakoztak bennem.

De hogy is ne!?

A Bartha Miklós nr ellen elküvetett mérenyletet összehasonlítva az 1849 év után következtetett gyásznapokkal s a közérzlet ellen való bántásnak tartja, hogy a kolozsvári koresolyzó közönség katonai zene mellett mert koresolyázni, s szent megbotránkozásában így kiált fel: „Táncoljatok lányok táncoljatok!“

Öszintén mondom, nagyon nehéz leküzdeni a nevetést s míg nehezebb a bosszuságot, melynek kétségteleu hatása alatt azt kérdezte tőlem egyik szellemes barátom, hogy honnan veszi az „Ellenzék“ magának a jogot, hogy a maga feltételeit a közönségre erőszakolja?

Én hallgattam, mert én nem tudom, de tán maga sem tudja.

Annai tény, hogy a jégpályán megjelent

nagy és díszes közönség ez erőszakolásnak nem látszik engedni, s örömmel fogadta azt az előzékenységet, hogy a katonai zene átengedettett a közönség o nemes sportja élénkítésére és se-hogy sem mutatkozott hajlandónak osztozni a czikkéző ur azon felfogásban, hogy két me-rénylő büneért egy egész testületet elítéljen és megvessen. És én nem habozom kimondani, hogy jól teszi.

Ennek kijelentése nem lehet valami na-gyon kedves az „Ellenzék“-nek, a mely csak-nem naponkint ellenkezőjét teszi annak, a mit a vezérezikkezű ur nagy emposissal követel Ko-lozsvár közönségétől, így szólván: nem köteke-dést: méltóság teljes nyugalmat; nem igaztást, de megközlíthetlen magatartást. . . várt volna meg, az ország Kolozsvártól. — Nem lehet, mondom, kedves látnia, hogy csaknem napon-kénti kötekedései és igazításai daczára a kolozs-vári közönség nem akar minden katonában egy-egy gyilkost látni.

Ennyit a czikknek a közönségre vonatko-zó részére.

A mi már most magát a koresolyázó egy-let választmányát illeti, az, belvallom egészen kétségbe van esve. Mert az nem igaz ugyan, hogy a koresolyázó egylet azért nyitotta meg jégpályáját, mivel sehogy sem bírta (! ?) elvisel-ni, hogy a katonák az uszodában külön jég-pályát rendeztek be, s ez annyival kevésbé igaz, mivel a koresolyázó egylet választmányi tagjai, a kik nem tartják életfeladatuknak a katonák minden lépését szemmel tartani, nem is tudták, s én is csak az „Ellenzék“-ből tudtam meg, hogy a katonák külön jégpályát rendeztek be maguknak.

Nem is azért van kétségbeesve, hogy ha-zafiatalaság oly kiméletlenül le van leplezve; hogy tel van fedezve, hogy „a mi koresolyázó egyletünk választmányát idegessé teszi a metsző hidegség, melyet a katonaság részéről érez, de már feledett és megbocsátott.“ A koresolyázó egylet választmánya ugyanis a merény óta nem is érintkezett a katonasággal s így nem is volt alkalma egyiknek sem, hogy hideg vagy meleg érzelmét egymással éreztesse.

Mindez tehát nem oka a választmány két-ségbeesésének; de jaj! háromszoros jaj neki, ha félbe talál jutni az „Ellenzék“-nek, hogy a koresolyázó egylet választmánya szives viszou-zá-ul az átengedett zenéért a tisztikart felhíva a megnyitási ünnepélyben résztvenni s tagjai sorába lépni.

Már most mi vár reánk ezért, ha azért, hogy azoknak az ájtatlan katoná zenészeknek zenéje mellett mertünk koresolyázni, minden ir-galom nélkül ugy elítéltettünk!!!

De még is lesz egyetlen, csekély vigasz-talásunk abban, hogy a koresolyázó egylet ezen tettével igyekezett a maga részéről eleget tenni a király azon óhajtsának, melyet Kolozsvár kül-döttsége előtt nyilvánított, midőn így szólt:

„Elvárom egyébiránt, hogy önök és kül-dők nem fogják megengedni, hogy nem eléggé sajnálható ily esemény, bár ki által és bármi uton azon barátságos viszony és jó egyetértés megzavarására felhasználassék, mely különösen Erdélyben a lakosság és katonaság között oddig oly örömdetesesen fennállott, — és mint remény-lem továbbra is fenn fog állani.“

És most még csak annyit kívánok megje-gyezni, hogy mindezeket elmondani van jo-gom, mert a Bartha Miklós ur ellen elkövetett brutalis merénylet nálamnál senkit mélyebben meg nem hatott, jobban fel nem lázított, s azt a szemrehányást sem tehetem magamnak, hogy elfeledtem és megbocsátottam, mert ha rá gon-dolok s pedig gyakran teszem, ma is felriad.

És ezeket elmondani kötelességem-ben állott, mert ez idők szerint én vagyok a koresolyázó egylet elnöke, a kinek a törté-netekben — mea culpa — nagy részem van.

Gyarmathy Miklós.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. jan. 11.

Helyi hírek.

— **Kolozsvár** sz. kir. város sajtóbíró-sági esküdtjeinek 1881-re összeállított névsora ma későn küldetvén be hozzánk, csupán az I osz-tályba sorsoltak neveit közölhetjük, a többi hol-napi számunkban adván. I. Osz-tály, mely-ből az első negyedév (1881. jan., febr., márcz.) esküdtjei össze: Dr. Ajtai Sándor egy. tanár, gr. Bánffy György nagybirtokos (belkirálytörzsa) Benel János kir. adóhivatali fő-pénztárnok, Benkő Mihály ügyvéd, Bonis István megyei főjegyző, Dr. Csávasi Gyula kir. kincs-tári ügyész, Csiki Imre kereskedő, Dr. Czikmán-tori Ottó ügyvéd, Czink János szíjgyártó mes-ter, Dávid Antal házbirtokos, Demeter József kereskedő, Dr. Enéz Géza egy. tanár, Dr. Far-kas Lajos egy. tanár, Ferenczi Ignác cipész-mester, Ferenczi Miklós ügyvéd, Dr. Ferenczi Zoltán polg. iek. tanár, Filker Ferencz kir. p. t. szántászt, Gajzágó István kereskedő, Hancz Pál királyi kataszteri becselőbiztos, Horváth Gyu-la építész, Galos Ernő p. t. szántászt, Dr. Ko-lozsvári Sándor egy. tanár, Korbulj Bogdán bankár, Pákei Lajos városi mérnök, Pálfi Antal kat. bi-

vatalnok, Reinhold Olivér kir. p. t. fogalmazó, Sárdi István festő, Schilling Rezső kir. közjeg-yő, Sigmond Ákos birtokos, Szabó Ádám váro-si pénztárnok, Szabó István földműves, Szabó Károly egy. tanár, dr. Szűcs Emil kórházi főor-vos, Taufler János czukrász, Váradí Károly kir. tanfelügyelő, dr. Weisz József ügyvéd.

— **A kolozsvári** Hilaria delegylet f. hó 6-ára kitűzött közgyűlést a tagok csekély száma miatt meg nem tarthatván, annak megtar-tását utolag f. hó 16-ára vasárnap d. u. 3 órá-ra tűzte ki a választmány. Kolozsvárt, 1881. jan. 11-én, Váradí Albert.

— **Pikans kis históriát** beszélt el nekünk egy könnyen zavarba jövő fiatal ember. A takarékpénztár melletti utca-fordulón történt, a gyalogjáró között szaladó csatorna rostélyán, melyet kissé gyérre szabott a kovácsmester. Elég gyérre a végett, hogy egy picizke kis nóczipő-nek a sarka belerakodhessen. Hídeg is van — a járó-kelő szaporázik s nem néz a lába alá, s így történt pedig, hogy a rostély megfogott teg-nap reggel egy igen csinos asszonykát. A fiatal ember ugyan mit tegyen? Oda szaladjon-e, hogy kiségitse a rostélyzatba szorult lábacsákt, se-gítségért kiáltson-e? elég az hozzá, hogy a czi-pő — elég ékes s kicsi arra, hogy egy chinai költő odát zengjen hozzá — ott rokkadt s a szük-ségben való segítőit nélkülöző asszonyka a sar-kon lévő kávéházba volt kénytelen menedéke-lyet keresni. A kellner ur szaladt aztán ki s győztes csatát vívva a rostélyfal repítette be a parányi jöszágot a legnagyobb zavarban levő tulajdonosnéjának. E kicsi történetéből az len-ne a tanulság, hogy minden cipő-faragó mes-tért 25-tel kellene javadalmazni, ki ilyen veszé-lyeknek teszi ki a gyenge nem-et — ha épen a gyenge-nem nem protestálna leginkább a ta-nulság ily kivonása ellen.

Hazai hírek.

— **Rudolf** trónörökös lakodalma, mint tegnapi táviratunk már említette, elhalasztatott februáról. — Brüsseltől az elhalasztást kérő távirat f. hó 9-én érkezett Bécsbe s okla a rend-kivül zord időjárás van említve. Ma érkezett budapesti lapok azt írják, hogy valószínűleg május hóban tartatik meg a lakodalom. Rudolf trónörökös e hét végén, mennyasszonya meglá-togatása végett, Brüsszelbe utazik. Ugyane tárgy-ba a „P. Lloyd“-nak a következőket sürgönyzik Bécsből: „A trónörökös esküvőjének elhalasztá-sát tudató hivatalos jelentés mindenfelé élénk megbeszélés tárgyát képezi. Nem először törté-nik, hogy ez úgy föltűnt nyíltan vitáznak. Már hetek előtt beszéltek róla, hogy a belga fősé-gek kíváncsiak tartják az esküvő elhalasztását tekintetbe révéen a hercegnő physikai disposi-tióját, zsenje korát. Valószínű, hogy ez óhaj legujabban utolag nyert kifejezést, s természetes, hogy annak itt Bécsben, készséggel adtak helyet. Azt is mondják, hogy a szigorú időjárás, mely az ünnepélyességnek kifejtésére egészen alkalmatlan, adott okot az esküvő elhalasztására, de azért nem hiszik, hogy épen e körülménynek engedtek volna döntő befolyást. Sokféleképen magyarázzák azt is, hogy ez ünnepély újabb időpontját az elhalasztással egyidejűleg tudtul nem adták, a miből azonban semmi egyéb nem következik, minthogy az újabb dátum meg meg-állapítva nincsen. Mihelyt azt meg lehet majd állapítani, a nyilvánossággal közleni is fogják.“

— **Királyi kegyelem** A hivatalos lap közli, hogy a király f. évi január 3 án Bécsben kelt legfelső határozatával az illavai, munkácsi, szamosújvári és mária-nosztrai országos fegyin-tézetekben, valamint a lipótvári és váci kerületi börtönökben letartóztatott fegyenczek, illetve rabok közül összesen hetvennyolcra háraltató büntetése egész idejét elengedte.

— **Kossuth** köréből Kossuth Lujza és Inász Dániel levelet intéztek dr. Halász Gézá-hoz, mint a dabasi Kossuth László emlék bizott-ság elnökéhez, melyekben köszönetet mondanak Kossuth nevében az emlékk felállításáért és egy-dejűleg jelezik, hogy Kossuth maga is "fog hoz-zá levelet intézni. E levelekben szó sincs arról, hogy nagy hazánkfia beteg és így a betegségé-ről költött hár — mit a német lapok hoztak elő-szőr — teljesen alaptalan.

— **Az angol korona** gyöngye Nagy-váradon, Budapesten és Bécsben. A londoni „Family Harald“ a következő történetkét beszé-li el: Nem rég egy rosszul illűzött zsidó keres-kedő lépett be a budapesti uri-utczán egyik ék-szerárus boltjába, s elővéve valami fekete tár-gyat, megmutatá az ékszerárusnak: „Mennyi ennek az értéke?“ Miután az ékszerész huzam-os ideig vizsgálta, azt felelő: „Nagyon sok, ez fekete gyöngy, s egyike a legnagyobb rit-kaságokn-k. S örke gyöngyöt láttam már egy-nehányat, de feketét soha. Van rajta egy kis hiba, valami csekély törés, ami azt mutatja, hogy előbb foglalatja volt, — de azért sokat ér. Hol vette?“ Az idegen felelt: „Egy ur akarja ná-lam zálogba tenni, s szeretném tudni, hogy mit ér?“ Az ékszerész azt felelte, hogy határozot-tan nem válaszolhat, olyan ritkaság e „gyöngy.“ „Adhatok-e rá készpénz forintot?“ kérdé az ide-gen. „Három annyit is, bizvást.“ „Akarja-e meg-venni?“ „Valóban nem, felelt az ékszerész. Olyan tiszlet csak egy van a monarchiában, mely azt újra eladhatná, Bécsben. Az idegen fölment

Bécsbe az emlegetett ékszerészhez, ki azonban válasz helyett elfogatta őt a rendőrséggel. Ott elmondta, hogy ő nagyváradi, Róth Izsák s egy-szer egyik szomszédját, Gyurit 20 frrtal megsza-badította az árveréstől, a gyöngyöt attól kapta hálálul ajándékba. Gyuri szolgálja volt Batthyány Lajos grófnak, ki halála előtt ajándékozott neki egy melltit, melynek ez volt foglalatja. Gyuri az aranyfoglalatot szűkségből eladta s a gyön-győt mostanáig tartogatta magánál, a nélkül, hogy értékéről fogalma lett volna. A bécsi ék-szerész aztán elmondta, hogy e gyöngy egyike azon három fekete gyöngyöknek, melyet az an-gol koronából régente elloptak. Miként jutott ho-zá Batthyány, azt kideríteni nem lehetett.“

— **Nőkertészek.** A nőegyletek vezér-hölgyei között igen jóra való eszme jött szoba, mely a háziiparra jelentékeny hatással lehet. A nőegyletek fel akarják kérni a földművelési mi-nisztert, hogy a nők számára kertészeti tanfolya-mot nyisson.

— **Közhasznu indítvány.** Müller Vilmos, a Rust és Müller cég tagját a keres-kedelmi csarnok választmányra elé figyelemre-méltó indítvánnyal fog járulni, melynek el-fogadása — az előleges megbeszélések után ítélve — kétségtelennek látszik. Az indítvány pedig ugy szólna, hogy Rudolf trónörökös me-nyegzői ünnepélye alkalmából tekintélyes alap létesíttessék, a melynek évi kamataiból minden évben — a kamatösszeg nagyságához képest — több erre alkalmas elméleti és gyakorlati jártassággal bíró kereskedő küldessék ki a keleti országba, ott a forgalom és szükséglet tárgyát képező azon kereskedelmi és iparizikkek ki-puhatólására, melyek nálunk versenyképes módon termelhetők, vagy gyári és kézműipari módon előállíthatók s a nyugatról jövő hason kereskedelmi és iparizikkek kizsorításával, oda hazánkba volnának kiálthatók. Az indítványú szerint ezen „Rudolf koronaherceg-alap“ a ma-gyarországi kereskedők, nagyiparosok, szövet-kezetek és pénzintézetek közt országosan meg-indítandó gyűjtés útján szerveztetnék egybe; az alap kezelése, a kamatoknak fenti módon le-endő felhasználása és a többi idevágó intézke-dések megtételére örök időkre nézve a főváros-ban most fennálló vagy a jövőben a jelenlegiek helyett fennállandó kereskedelmi, esetleg iparos-testületek volnának megbízandók olyképen, hogy minden testület által e ezéblől kiküldendő egy vagy több tagból vegyes alapítványkeze-lő bizottság szerveztetnék.

A „KELET“ magántáviratai.

Budapest, jan. 11. Trefort minisz-ter a pécsi akadémiai botrány ügyében vizsgálatot rendelt. Szükség esetén az akademiát félélvre bezáratja.

A népszámlálás fényes eredmények-kecsegetet.

Linz, jan. 11. A tegnapi pörgyülés rendkívüli részvét mellett, nyugodtan folyt le.

London, jan. 11. A mult szomba-ton megkísértették az itteni központi vá-m-hivatal felgyújtását. A tűz idején felfe-deztetett és elharapódzása megakadályoz-tatott.

Páris, jan. 11. A megyei községi választások a mérsékelt köztársaságiak javára ütöttek ki.

London, jan. 11. Azon elterjedt hí-rek miatt, hogy Fenier meg fog támad-tatni az állami hajógyárban, a portmou-thi citadellában és Chesterben elővigyáza-ti rendszabályok vétettek foganatba.*)

CSARNOK.

Apróságok.

A két költő.

Congreve Anglia elsőrangú költőinek egyike igen megvetőleg beszélt műveiről s ugy nyilatkozott, hogy az írói pályáját messze rang-ján alólinak tartja. Voltaire meglátogatván őt egy izben, az angol író értésére adta, hogy csak nemesi rangjánál fogva fogadja el őt házában.

Voltaire felboszankodva e szavakon, így szólt hozzá éles hangon:

— Én pedig biztosíthatom önt uram, hogy ha ön csupán nemes ember lett volna, és nem író is, nem jöttem volna el látogatására.

A jó tanács.

Egy nagyon középszerű író, így szólt egy izben Piron-hoz:

— Szeretném valamely oly tárgyat feldol-gozni, melyről még senki sem írt, s nem is szán-dékozik írni.

— Irja meg a saját dicséretét, felelt neki Piron, a „rimkórás“ szerzője.

*) Mai távirataink egy része későn érkez-vén, kimaradt.

Ö n z é s.

Collard e a n t halála előtt néhány nap-pal meglátogatta Barthe, ki azért jött, hogy felolvassa neki legújabb színművét: Az önző, vagy ki csak önmagáért él.“

Collardeau, ki tszonyu kinokat szenvedett, még annyi erővel sem bírt, hogy kérje látoga-tóját, kimélné meg őt e dráma felolvasásával. Midőn végre befejezte, kérte Barthe barátját, hogy mondjon véleményt művéről.

— Barátom, kifeledd belőle az önzés egy igen jellemző vonását, felelt a beteg.

— Melyet?

— Egy oly író kell vala felemlítned, ki haldokló barátját színművének végig hallgatá-sára kényszeríti.

A bosszu mint életmentő.

Egy fiatal ember szűkös pénzkörülmények között lévén, nagy előzékenységgel volt gazdag nagynénje irányában.

A nagynéne meghal.

Azon vidéken az a szokás, hogy a temetés alkalmával azon szobában, melyben a koporsó fel van állítva, olvassák fel az elhunyt végren-deletét: felolvassák a nagynéneét, az egybegyűlt rokonok jelenlétében. Az unokaöcs, ki azt vélte, hogy ő lesz általános örökösként megnevezve, látja, hogy mindenből ki van tagadva.

Erre oly dűbbe jő, hogy a koporsót jól megrugja lábával, minek következtében az földre zuhan, fölébe felnyílik, s a halott magához tér; mint látszik, lethargikus álomba volt csak me-rülve, melyből a nagy rázkodás következtében feléledt. Megtudva az eset részleteit, s feltá-madásának okát, ily szavakra fakada a jó öreg aszszony:

— Hagyján! ne fürkészszük a tett indokát; nagy hálával tartozom unokaöcsémnek, s nem fogok azért adása maradni.

Még pár évet élt ezután az öreg nő, meg-semmisítette előbbi végrendeletét, s mindenét élete megmentőjének hagyta.

A király mint bűntárs.

Egy gazember behatolván XIV-dik Lajos belső termeibe, s egy drága fali órát szemelt ki zsákmányul. Azon perczen, midőn egy hágeső tetején állva, épen le akarja akasztani a falról az órát, belép a király. A tolvaj a nélkül, hogy zavarba jőne, így kiált fel:

— Ah! istenem, ugy érzem, hogy mind-járt kisiklik a hágeső lábam alól.

A király nem is gondolva mást, minthogy valamely megbízott az illető, ki igazítani akar-ját vinni az órát, oda lép, megfogja a létrát, ne-hogy baj történjék, míg a tolvaj egész kénye-llemmel leakasztja az órát helyéről s odább áll vele.

Pár órával azután panaszojják a királynak, hogy ebből s ebből a szobából elloptak egy fali órát, s nem tudják felfogni, ki tehette azt, s ho-gyan történtett meg.

— Csak ne szóljatok semmit fölébe, felelt a király, bűntárs vagyok a lopásban, mert én tartottam a létrát a tolvajnak, mialait leakasz-totta az órát a falról.

KÖZGAZDASÁG.

Az „erdélyrészi okszerű méhészegylet“ alapszabálya.

6 §. A tagok jogai és köteles-ségei.

a) Minden egyleti tagnak joga van a köz-s és vándorgyűléseken megjelenni, indítványokat tenni, a tárgyhöz szólam s a számadásokba be-tekinteni, — s szavazati jog azonban csak a tiszteletbeli, alapító és rendes tagokat illeti.

b) Az összes tagok az egylet szaklapjait, méhészeti eszközeit az egylet helyisé-gé-ben használhatják illetőleg tanulmányozhatják.

c) A tagok az egylet által készítettett, vagy megszerzett méhészeti eszközöket az egylet el-nöksége által megszabandó előnyös díj mellel megszerezhetik.

d) Az alapító és rendes tagok az egylet bár-mely tisztségére megválaszthatók.

e) Az alapító tagok jogai éltökfogytaig, e rendes tagoké, az alapszabály (5. §) megha-tározott idő lefolytaig tartanak.

f) Minden rendes tag, ki kilépését a 3 évet megelőzőleg az egyleti elnökségnél be nem jelenti, a további 2 évre is tagnak tekintetik.

g) A rendes tagok kötelesek 3 éven át, évenként 2 frr tagsági díjat az egylet pénztárá-ba Kolozsvárt befizetni.

h) Az egylet tagjait évenként ajándék ked-vezményben is részesíti, oly formán, hogy az egylet jövedelméből évenként meghatározandó ajándéktárgy fog kisorsoltatni, u. m. a méhé-szeti eszközök és méhtermények.

7 §. Az egylet gyűlései.

Az egylet nyilvános közgyűléseket és vándorgyűléseket továbbá választmányi üléseket tart.

A) A közgyűlés hatásköréhez tartozik.

a) Az egylet képviselőinek, t. i. elnök, al-elnök, titkárok, pénztárnok, választmányi ta-

gok, tiszteletbeli tagok és vándor-tanár megvá-lasztása.

c) Az egylet képviselőinek megválasztása egy hangulag közfelkiáltással, vagy titkos szavazás útján egyszerű szótöbbséggel és 3 évre történik, a tiszteletbeli tagok az igazg. választmány előter-jesztésére közfelkiáltással választatnak meg.

b) Az elnökség részéről beterjesztendő évi jelentés, valamint a számvizsgáló bizottság jelen-tése fölött határozat hozatal.

c) A választmány által beterjesztett költ-ség előirányzat alapján a jövő évi költségvetés megállapítása.

d) A kitűzött közgyűlési tárgyak és be-adott indítványok tárgyalása és azokban határo-zat hozatal.

A határozatok szótöbbséggel hozatnak. Az indítványok 15 nappal előbb andók be az egy-let elnökéhez, illetőleg első alelnökéhez, ki a beadott indítványokat a közgyűlést megelőző vá-lasztmányi ülés elébe tejeszti.

e) A választmány által áttett vagy attól fö-lebbezett ügyekben végérvényes határozat ho-zatala.

f) Az alapszabályoknak esetleg szűkeges módosítása.

1. J e g y z e t. Az alapszabályok megvál-toztatásához az egylet összes tagjai kétharmad-ának jelenléte szükséges. Ha azonban az e célra összehívott gyűlésen a tagok kétharmada meg nem jelenne, az utána következő gyűlésen a jelenlevők szavazattöbbséggel határoznak.

2. J e g y z e t. A közgyűlés évenként egy-szer tartatik a központban Kolozsvárt.

Tárgyai a meghívóban előre közhírre te-endők. A gyűlésen a jelenlevők szótöbbsége ha-tároz.

B) A vándor-gyűlések kiállításokkal s szak-kérdések megvitatásával foglalkoznak, s a kö-rülményekhez képest időszakonként rendez-tetnek.

C) A választmány kéthavonként, de szűk-ség esetén gyakrabban is tartja gyűléseit.

A választmány áll: az elnök, két alelnök, titkárok, pénztárnok s 24 választmányi tagból, kik közül 12 helybeli, és 12 vidéki. A választ-mány az egylet végrehajtó közege.

Hatásköréhez tartozik:

a) Az egylet vezetésére és ellenőrzésére szükséges ügyrend megállapítása; a szükséges személyzetnek megválasztása és fölfogadása; a fölmentő tárgyak fölött való határozathozatal, valamint az egylet vezetésének, a pénztár, könyv-tár, muzeum, mintaménes, árucarnok kezelésé-nek ellenőrzése.

b) Költségvetés előirányzat, a közgyűlési és vándorgyűlési tárgyak előkészítése s vélemé-nyes jelentésével a közgyűlés előterjesztése.

c) Kiállítások, magyarázó és ismeretterjesz-tő előadások rendezése.

d) A vándorgyűlések helyét, idejét, a beér-kező meghívások nyomán a választmány állapít-ja meg. Megválasztja a vándorgyűlések tiszte-letbeli alelnökét, a rendező bizottságot és intéz-kedik az egyleti választottaknak a helyi érde-keltek által való kiegészítéséről.

1. J e g y z e t. A gyűlési jegyzőkönyveket az elnökön kívül mindig a közgyűlés által ki-nevezett két bizátsági tag hitelesíti.

2. J e g y z e t. Hogy a választmányi ülés határozat képes legyen, az elnök, illetőleg egyik alelnök és titkáron kívül legalább két választ-mányi tagnak jelenléte szükséges.

(Vége köv.)

A marosvásárhelyi takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága rendes évi köz-gyűlést folyó évi február hó 19-én megtartan-dónak határozta el, melynek tárgysorozata a törvényszabta időben közzé fog tétetni.

Marosvásárhelyt, 1881. jan. hó 8-án.

Az igazgatóság.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILTTÉR. *)

Hirdetés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy tüzletemet megszüntetm, s e ezéblől új zongoráimat

gyári áron alól

(az árjegyzék bárkinek megmutattatik) a ja-vítottakat leszállított áron árusítom el; az ideig javítások és hangolásokat a lehető leg-jutányosabb árban eszközölök,

tisztelettel.

Korik Béla.

Zongorakészítő; gróf Rhédey-ház.

*) E rovatt alatt megjelenő czikkékről semmi fele-sséget nem vállal.

S z e r k.

Magyar kir. államvasutak menetrendje.

(Keleti vonal.)

Érvényes 1880. évi szeptember hó 10-étől.

Nagyvárad—predeali irány.

Állomások						Állomások					
		Gyors- vonat 2. sz.		Személy- vonat 4. sz.		Tehér- vonat 42. sz.				Gyors- vonat 2. sz.	
		óra	perc	óra	perc	óra	perc			óra	perc
Budapest	Elind.	10	05	6	55	6	05	Karácsonfalva	"	10	08
Czegléd	"	11	33	10	20	9	15	Balászfalva	"	10	08
Püspök-Ladány	"	1	51	2	22	1	56	Hosszu-Aszó	"	10	08
Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	3	16	4	30	5	25	Mikeszása	"	10	08
Nagy-Várad	Elind.	3	21	5	10	6	30	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erkez.	10	41
Várad-Velenceze	"	—	—	5	19	6	43	Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	48
Fugyi-Vásárhely	"	—	—	5	30	7	05	Medgyes	"	11	02
Mező-Telegd	"	3	52	5	52	8	00	Eczel	"	11	02
Elesd	"	—	—	6	10	9	03	Erzsébetváros	"	11	24
Rév	"	4	27	6	34	10	00	Dános	"	11	24
Csucsá (Vendéglő)	"	5	24	7	38	12	20	Segesvár (Vendéglő)	Erkez.	11	51
Bánffy-Hunyad	"	5	57	8	15	2	00	Segesvár	Elind.	12	11
Sztána	"	—	—	8	36	2	34	Héjasfalva	"	12	26
Egeres	"	—	—	9	00	3	20	Erked	"	—	—
Magyar-Gorbó	"	—	—	9	14	3	42	Bene	"	—	—
Magyar-Nádas	"	—	—	9	30	4	20	Kacsa	"	—	—
Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	7	04	9	50	4	52	Homoród-Kőhalom	"	1	29
Kolozsvár	Elind.	7	14	10	14	5	20	Alsó-Rákos	"	—	—
Apahida	"	—	—	10	36	6	00	Agostonfalva	"	2	04
Kolozs-Kara	"	—	—	10	47	6	18	Köpecz	"	2	24
Virágosvölgy	"	—	—	11	28	7	26	Apáczsa	"	2	24
Gyéres	"	8	26	12	04	8	49	Mogyoros	"	2	44
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	8	47	12	38	9	41	Földvár	"	—	—
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	50	12	48	9	30	Botfalu	"	—	—
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	9	42	Brassó	"	3	25
Felvincz	"	—	—	1	03	10	00	Derecske-Hétfalu	"	—	—
Nagy-Enyed	"	9	16	1	27	11	00	Tömös	"	4	03
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	9	32	1	47	11	35	Predeal	Erkez.	4	28
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9	39	2	07	12	34	Bukarest	"	10	35

Kocsárd—marosvásárhely

Állomások	Vegy. von. 112. sz.		Vegy. v. 116. sz.	
	óra	perc	óra	perc
Kocsárd (vend.) Ind.	9	10	4	00
Kecze	9	46	4	36
Maros-Ludas	10	18	5	08
Maros-Bogát	10	29	5	19
Csapó-Radnóth	11	13	6	05
Nyaradtó	12	02	6	54
M.-Vásárhely Erk.	12	26	7	18

Tövis—gyulafehérvár

Állomások	Vegy. von. 212 sz.		Vegy. v. 214 sz.	
	óra	perc	óra	perc
Tövis (vendéglő) Ind.	2	39	8	20
Gyulafehérvár (v.) Erk.	3	11	9	10
Gyulafehérvár (v.) Ind.	3	26	—	—
Arad	11	50	—	—

Kapus—nagy-szeben

Állomások	Vegy. v. 312 sz.		Vegy. v. 316 sz.	
	óra	perc	óra	perc
Kapus (vendéglő) "	11	10	4	25
Nagy-Selyk	11	49	5	02
Ladamos	12	34	5	45
Vizakna	1	14	6	23
Nagy-Szeben Erk.	1	41	6	50

Jegyzet. A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik.

A sz. fehérvári
kiállítási
érem.

Figyelemreméltó!

A deési
kiállítási
érem.

Feketeerdői üveggyár

erdélyi főraktára Kolozsvárrt

Hunwald Lipótnál

tart folytonosan nagy raktárt mindennemű közönséges fuvott-
ugy a legfinomabb, külföldi gyárakkal versenyképes kristály
metszett üveget, rosolis-, sör- és borivó garnitúrákat

gyógyszertári újabb mintájú üvegeket
ajánlja továbbá:

kül- és belföldi közönséges
valamint

belgiai Solintábláit

hazai és csehországi porcellán és köedényt,

bécsi lámpa nagyraktár.

Tükröket, arany és diszes fa-keretben.

Első kolozsvári

üvegmetező műhely,

ablak üvegezési munkák vállaltatnak, vidéken és helytt.

Hunwald Lipót,

44—100

(279)

B.-Magyar-utca 4. sz.

Erdélyben a legelső és legnagyobb
szalámi, szalona

és mindenféle füstölt husok

nagy raktára,

KOLOZSVÁRTT, FÖTÉR, IPAROS-EGYLET HÁZA
23. SZÁM.

Alólirottak ajánljuk a vidéki és helyi t. kö-
zönségnek szalonánk

száraz, fehér, füstölt, paprikás,

és mindenféle füstölt husokkal ellátott- u. m.

sonka, oldalos, (kaiserfleisch),
császár hus, marha nyelv,
szafaládé, virsli, disznófőcsajt stb.

nagy raktárunkat, saját gyárunkban készült szaláminkat a
legutányosabb árak mellett.

Kitűnő zsirnak való szalona, háj mindennap, ugy
szintén friss olvasztott zsír kapható.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Kolozsvárrt, 1880. decz. 18.

(545) 9—12

Benigni és Lászlóczki.

Tűzifa

	4 szögmetér vágatlan fa a ház- hoz száll- lítva		2 szögmetér		4 szögmetér	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
Bükfa basabos 1 rendű	12	—	7	—	13	60
Gyertyánfa hasabos	11	20	—	—	—	—
Tölgyfa " 1 rendű	10	60	7	50	14	—
" " 2	10	20	6	50	12	50
" dongor vastagabb	8	60	—	—	—	—
" hantof	9	—	—	—	—	—

Nagyobb vételnél (nem kevesebb mint 6 öl) minden ölnél 50 kr
engedményeznek. (544) 10—*

Az ölek tejes és süti rakásáról a raktárban meggyőződhetni,
25 kr. reá fizetés mellett pedig a vevő lakásánál újból felölvezhet.

A ki nem a fa minőségét, hanem ennek olcsóságát keresi, gaz-
dasági szempontból a tölgyt ajánlhatom mint legolcsóbb fát ma Ko-
lozsvárrt.

Rendelmények elfogadhatók lakásomnál, főpiacz 32 szám az
ugynevezett Kislábosháznál, valamint Vogel Károly ur ma-
gyar- és hiduteza szögleti üzletében.

Tisztelet

SZENTJÁNOSI FERENCZ.

Egy kertész

ki huzamos ideig nagy helyeken működött, óhajta fa-
(32) lura szerződni. 3—3

Értekezhetni helytt, dézmacsúr-utca 4 szám alatt.

SÁRGA KRISTOF

fehérnemű és vászon-raktára

Kolozsvárrt,

(belközéputca, kisegítő alatt.)

Kül- és belföldi nagykereskedők és gyárosokkali egyenes
összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n.
érd. vevőimnek kezesség mellett, legutányosabb áron valódi árú-
kal szolgálni.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-ingek, chiffon, eretlon és madepolan szövethöl, sima, himzett
és redös gallérral, vagy a nélkül 85 krtól 3 frt 50 krig.

Férfi színes ingek, angol oxford, eretlon és madepolan szövethöl 100 kü-
lönböző mintára, jó színtartó 60 krtól 2 frt 60-ig.

Színes és fehér gyapju alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 frtig.

Férfi alsó nadrágok (gatyák) mindennemű szabásu, legjobb len- és pamut
vászonból 70 krtól 2 frt 50-ig.

Férfi legújabb gallérok és kézelők 4 réttől legjobb chiffon szövethöl
párja 40 kr.

Férfi színes-szélű selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab
egy kötegben 60 krtól 7 frtig.

Valódi len fehér zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól 7 frtig.

Női ingek len és pamut vászonból, sima, himzett vagy redös 1 frtől 5 frtig.

Női hálós réklík, 1 frtől 5 frtig, fők ötlök len és schiffon vászonból 40 krtól
80 krig. (79) 67—*

Női alsó szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 frtig.

Női piquet réklík, nadrágok és szoknyák, 1 frt 50 krtól 5 frtig.

Függöny-czekek, gyapju pamut takarók, paplanok, madráczok,
mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.

Legújabb szerkezetű esernyők, 1 frt 40-ától 15 frtig.

Fehér és színes harisnyák, gyapju, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól
1 frt 50 krig.

Legújabb nyakkendők, posztó, szavashör és glage kesztyűk, nad-
rágtartók, harisnya-kötők, órasínorok stb. legutányosabb árban.

Fehér és színes asztalnemű, minden-

féle len és pamut vászon szín-tartó

creton, oxford és madepolan,

színes ingszövetek

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig, 100 különböző fajtájú chiffon, eretlon és madepolan
fehér ingszövetek 80, 155, és 170 centiméter széles 22 krtól 70 krig,

sima, himzett és redös

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 frtig. Len és chiffon
himzett átráfók és betétek, kö-
tő, varró, himző pamutok és ezernél, n. on szálítottak részére főkötők, réklík és takarók stb.

Továbbá elvállalok kiházasztás, vagy magán szükségre kívánt
fehérneműek pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeál-
lításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjahossza, papirszeleten pontos mértőke be-
küldése mellett saját felelősségemre azonnal teljesítek, mely esetben árárt és fajtáját megla-
tározni kérem.

Bármely megrendelés ha nem önkéletemen kielégítő, az érte fletett összeget vissza-
szolgálom, vagy másokkal kívánatra kieserílem.

Legjobb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt mog-
tartani

alázatos szolgálja

Sárga Kristóf.

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvárrt..